Оксані Буревій

Український табор ім. М.Лисенка.

У К Р А Ї Н К А

Число 2

Січень - 1946

Видає жіноча організація табору
Ганновер

++
==
++

З Новим Роком,браття милі,
В новім щасті,в новій силі
Радісно вітаю вас,
І бажаю,щоб в здоровлю,
В мирі,з братньою любов"ю
Від тепер ішов нам час.

/ Ів. Франко /

Любі сестри-українки,

З Новим Роком вітаю Вас і докладаю своїх найкращих,найщиріших побажань!

Вже закінчився 1945 рік і його закінчення робить, ніби, підсумок тої відомої частини нашого життя,яке ми прожили,бачили,відчули. Цей рік був для нас занадто тяжким. Більшість з нас українців,які залишили свої землі,свою батьківщину,потрапили були на чужині теж не в добрі умови: тяжка праця,голодування,бомбардування,яке вирвало,може,не одного з нашої української сім"ї. Але ці тяжкі події залишилися позаду. Хто лишився живим і здоровим мусить сказати,що для нього 1945 рік все ж закінчився щасливо.

Іде новий 1946 рік з його невідомим майбутнім для нас. Ми не повинні лякатися цього майбутнього,бо вже ми багато пережили,багато бачили,але ще мусимо впевнено стати на шлях, твердо поставивши перед собою мету: працювати на користь нашого українського народу,зберігаючи його,щоб колись,у майбутньому,повернутися цілою сім"єю на свою вільну,незалежну батьківщину. Ця праця може бути щоденно,на кожному кроці в суспільному житті й дома в нас у сім"ї,де жінка-українка повинна взяти якнайбільшу участь і щоденно полагоджувати ті питання,які хвилюють нас на сьогоднішній день. Чи не наша,жінки,справа виховувати нашу молодь,дітей наших,впливати на чоловіків,щоб між нами,українцями,не було розбрату! „Бо,хіба ж не одної ми матері діти? Хіба ж не брати між собою?!"/М.Старицький/.Хіба не одної мети прагнемо ми?

„Обніміться,брати мої,
Молю вас,благаю!"

так просив великий поет Тарас Шевченко.

Виконаймо ж його заповіт! А для тих,хто тримається купи, то й ворог не страшний!

Друге,про що жінки мають подбати,це про чистоту нашої мови,особливо молодого покоління,дітей. Часто чуєш серед дітей жахливу українську мову. Чому це так? Чому ми українці

++

не можемо шанувати свою мову,так як інші народи,чому ми розчиняємо свою мову серед інших мов? Чому німець у себе дома говорить лише чистою німецькою мовою,француз - французькою,а ми не можемо?! Невже наш нарід гірший за інші?

Нам треба пригадати слова того ж поета:

„Учітеся,брати мої,
Думайте,читайте
І чужого научайтесь
Свого не цурайтесь,
Бо хто матір забуває
Того Бог карає,

Чужі люди цураються
В хату не пускають
Свої діти,як чужії
І немає злому
На всій землі безконечній
Веселого дому".

Великі слова поета говорять правду. Дійсно,нас закордоном люди цуратимуться й на всій землі ми не знайдемо „веселого дому".Бо кожний нарід характеризує його мова,звичаї. Коли їх нема,то немає й народу,як такого. Чужі люди не знають „... що ми? Чиї діти? Яких батьків?" що ми за українці? А тому хто куди нас захоче,туди й приєднає й не матимем ми тоді ніколи „свого дому".

Крім того,ми українці,живучи на чужині,повинні не цуратися,а підтримувати свої чудові звичаї,чи то підчас Різдвяних Свят (кутя,коляда,щедрівки,Новий Рік,посипання і т. ін), Великодня чи то навіть весілля,і навчать того своїх дітей.

Все це дає особливий колорит українському народові,кристалізуєйого,різнить від інших народів,робить його привабливим,цікавим серед них.

Шануючи себе,свою мову,звичаї,показуючи приклад у п р а ц і ми завоюємо пошану до нас чужинців,які визнають нас,як народ,а тому,сподіваюсь,і наше життя в майбутньому стане ліпшим і легшим.

Отже,жінки-українки,пам"ятайте в щоденній дрібній праці про ці невеликі новорічні побажання,які принесуть тільки користь нам усім.

Ще раз бажаю словами Франка:

„...щоб трудяще
Те життя вам як найкраще
Без біди минуло всім,
щоб думками ми міцніли
Багатіли,не бідніли,
Щоб веселий був наш дім.

І бажаю ,щоб ми згідно
Сміло,свідомо,свобідно
Йшли до спільної мети
. . . .
Щирій праці - Бог поможе!
Дай вам,Боже,все що гоже.

Г.О.

-=-

О С Т А Н Н Я   М Р І Я   С И Н К А.

(Новеля)

Шестилітній Лесик одинак сидить на білому коні й щосили розгойдує його,якби хотів кудись рванутись. Скільки тут чудових іграшок,скільки книжок з образками!

Так що ж,щось не дає йому радісно гратись. Напрочуд духово розвинений,помічає,що дома щось змінилося. Від довшого часу татусю з ним не грається,не бере на плече,не співає чудових пісень до маршу. Сумний він чогось - мовчить..

++

А матуся,його кохана матуся,мов нічого не помічає й не дивиться в цей бік. Вона все чимось занята. Або читає, або сидить перед дзеркалом і уважно приглядається собі,поправляє волосся,то брови чеше,то личко малює.

І так минає день за днем,скучно-тихо. Дуже тихо! А Лесик не любить тиші,він хоче бігати,гратися,сміятись,співати. А самому ніяк!...

Вже й іграшок і книжечок з образками не хочеться йому рухати. Коли б ще татусю перестав мовчати,та став знов веселий, як колись. Він так чудово грається з Лесиком,своїм любимим пустунчиком!

Одного ранку,поки татусю прийшов додому,матуся написала листа,поцілувала синка й вийшла. Здавалося Лесикові,що бачив сльози в очах матусі.

Прийшов татусь,прочитав листа. Припав до сина,пригорнув до грудей і застогнав: "Лишила нас наша матуся,синку, - лишила тебе й мене".

Настали сірі,безбарвні дні для Лесика,одинака. Татусь приходить до хати сумний і мовчазний. Заговорить,пригорне до серця - але не грається,не співає.

А хазяйка-куховарка злюща. Все їй щось не так. Лає, що Лесик розкидає іграшки,стукає ними. Вона загрожує йому, що й на море вижене.

Не жаліється Лесик татусеві,не хоче його ще більше журити. Лиш неспокійні сни й запалі оченята вказують,що з дитиною щось недобре коїться.

Одного дня не встав Лесик з ліжка. Личко горить,очі блищать незвичайним блеском. Кличе татусь лікаря. Цей обдивляє, обслухує:"Недобре, - каже. Серце й мозок чимось зрушені. Дуже висока температура". Виписує ліки. На голівку кладуть лід. Нічого не помагає.

Сидить татусь коло свого одинака,не відступає ні день,ні ніч. А синок усміхнений шепче:"Ах,мамусю кохана,ти прийшла, ти знову з нами!"

І з умішкою на личку заснув одинак навіки,пригорнувшись в уяві до своєї матусі.

А матуся?шукає інших радощів,далеко від свого синка-одинака.

-=-

П О Р А Д И   П Е Д А Г О Г А.

І що його робити з дитиною? Таке неслухняне!..Я вже і ласкою,і сваркою,а іноді й бійкою до неї - не слухає та й годі! Переплаче та й знову своєї співає. Уже ж і не маленька,до школи ходить. Думали:буде рости - порозумнішає,а вона навпаки,все гірше й гірше...Нічого не шанує,ні черевиків,ні одежі, ні книжки,ні зошита; все кидає де попало,рве й псує...

Ой, і не кажіть! Мій Миколка не кращий. Ніяк не слухає. Ото ще трохи батька боїться,а мені то ще й відкаже часом так, що й у носі закрутить. Звечора до ліжка не заженеш,а вранці не добудишся... Все по-своєму робить! Та такий уже тепер час настав... Такі й подібні скарги на неслухняність дітей час -

++

тенько доводиться чути від батьків. І дійсно, серед наших дітей багато є неслухняних, неохайних, неакуратних. Але хто цьому винен? Діти? Ні, дитина є такою, якою її виховують. Цього ні на хвилиночку не повинні забувати ні батьки, ні вихователі дитини. На жаль, часто-густо ми неправильно виховуємо дитину, подаємо їй поганий приклад і псуємо її.

Ось я і хочу подати тут декілька порад що до виховання у дитини слухняности, акуратности, ощадности й сумлінности.

До порядку треба привчати дитину змалку. Треба, щоб дитина звикла до певного режиму дня, до охайности, бережного поводження зі своїми речами: іграшками, одягом, книжками тощо.

Думка: "Воно ще мале, виросте - порозумнішає" - помилкова. Чим дитина старша, тим трудніше відучити її від поганої звички, а змалку вона до всього призвичаюється непомітно.

По-перше дитина повинна о б о в "я з к о в о в один той же час лягати спати і вранці вставати. Абсолютно неприпустимо, коли дитина, скажімо вже шкільного віку (7-12 р.), сьогодні лягла спати о 9 год., завтра о 10 год., а іноді о 11-12 год. (бо, бачте, були гості, і дитина теж сиділа й слухала непотрібні, а іноді й шкідливі їй розмови). А потім дивуються, що її до "ліжка не заженеш".

Коли дитина прокинулась вранці, ні в якому разі не дозволяйте їй валятися в постелі. А є й такі "ніжні" батьки, що й сніданок подають до ліжка, і здоровісінька дитина, не вмившись, не помивши навіть рук, їсть в постелі! Хіба ж це не псування дитини? Ці батьки не задумуються над тим, що вони самі шкодять своїй дитині, розвивають у неї лінь і неохайність. Прокинувшись зі сну, дитина мусить відразу ж вставати, завжди о тій самій годині, (напр. о 7), по можливості самостійно одягатися, вмитися, чистити зуби, чесатися, застелити постіль, привітати батьків з добрим ранком, поснідати і збиратися до школи. Протягом дня теж потрібно регулювати час: їжа, відпочинок і гра, виконання шкільних завдань. Хоча б як це не було трудно в наших умовах, влаштовуйте для дитини її куточок: як не столик, то хоч поличку, де б вона складала свої речі.

Вимагайте щоб, повернувшись зі школи, дитина роздягнулась, акуратно повісила верхній одяг, поклала (а не кинула) на своє місце книжки й зошити, вимила руки і лише тоді сідала їсти.

Привчайте дитину обережно поводитися з іграшками, з лялькою тощо. Дівчинка, у якої лялька обірвана й розтріпана, валяється на підлозі, під столом або ліжком, не буде охайно й обережно поводитись з одягом, і взагалі не буде охайною. А особливу увагу звертайте на поводження з книжкою, зошитом та іншим навчальним приладдям.

Поступово привчайте дитину до праці: навчіть її чистити собі одяг і взуття, а потім і ґудзика пришити, і щось полатати або зашити. Хлопчики й дівчатка шкільного віку можуть дещо й матері допомогти. Доручивши ту чи іншу роботу, вимагайте ретельного і своєчасного виконання; цим ви виховаєте почуття відповідальности за виконання своїх обов"язків. Особливо акуратно й сумлінно повинні виконуватися учбові завдання. Допомагайте лише в тих випадках, коли дитина дійсно не може самостійно справитись із завданням, в противному разі вона звикне

++

покладатись на когось і не буде працювати самостійно.

По виконанню учбових завдань, акуратно зложити і покласти на своє місце книжки, зошити тощо; все потрібне до школи краще приготувати звечора.

Перед сном треба вмитися і почистити зуби. Одяг, черевики й панчішки завжди ложити на одному місці, щоб вранці не шукати. Може дехто скаже: "Все це нам усім давно відомо, все це дрібниці!" Так, всі ми це давно знаємо, але нажаль, не всі звертаємо належну увагу на ці "дрібниці", або робимо це не систематично. Часто доводиться спостерігати: мати сварить доньку за неохайність й наказує: "Гляди мені! ще раз кинеш отак книжку, не шануватимеш одяг, буде тобі!" А через день книжка знов валяється під столом, пальто на ліжку, а хусточка або шапка на підлозі, а мати ніби й не помічає, підніме сама, а доньці нічого не скаже. А там, десь за тиждень знов свариться, а іноді й ударить дитину. Або дитина не послухала - мати сварить і карає, а вдруге не звертає на це уваги й посміється. А то ще й таке буває: мати сварить дитину за неслухняність, а батько захищає. Таке виховання, звичайно, дає лише від"ємні наслідки. Давши наказ повсякчасно, без крику, але настирливо вимагайте його точного виконання, поки дитина не звикне і не буде так робити сама по собі. Цілком зрозуміло, що величезне значення має також власний приклад батьків, ну і, звичайно, хатнє оточення. За правильне і розумне виховання ваші діти будуть вам завжди дякувати.

С.С.

-=-

++

СОНЯЧНИЙ РАНОК

Минула довга непогода ...
Сміється ранок золотий,
І в повній чар красі своїй
Встає обновлена природа.

У непогоді затяжній -
Болотом вкритими шляхами
Ми йдемо довгими роками,
Містичних сповнені надій.

Чи діждемося ми кінця,
Коли мине ця завірюха
І благодать Святого Духа
Зійде у стомлені серця?

Чи стане сил перетерпіть
Життя тривалу непогоду -
Щоб щастя день свого народу
З палким чуттям благословить?

Б.Л.

++

ПОРАДИ МОЛОДИМ МАТЕРЯМ

(Продовження)

6. Добре провітрюй хату,де має спати дитина,не клади дитину у своє ліжко або у ліжко другої дорослої дитини. Не вкривай дитину одежою,а тільки спеціяльно для цього призначеною ковдрою. Не затуляй ліжка дитини зі всіх боків,дай вільний приплив повітря до ліжка. Забороняй дітям спати накривши ковдрою голову. Щоранку перевітрюй постіль.

7. Не бий дитини,а особливо бережись бити її по голові, скубти вуха,штовхати в груди,спину,живіт. Не сіпай дитину за руки. Все це може покалічити дитину на ціле життя,викликати серйозні захворювання.

Утримайся кричати на дитину. Привчай дитину до слухняности не бійкою,а авторитетним словом. Не сварись,не лайся при дитині,це впливає на її нервову систему і псує її характер.

8. Бережи дитину від заразливих захворювань. Май для дитини окремий посуд. Не дозволяй,щоб дитина ходила до мешкань де є хворі. Зокрема стережись,щоб твоя дитина не заразилась туберкульозою. Пам"ятай,що діти надзвичайно вразливі до туберкульози і переносять це захворювання дуже кепсько.Пам"ятай,що діти хворі на заразливі хвороби:кір,шкарлятина,дифтерія, віспа,коклюш тощо повинні бути ізольовані від здорових дітей.

9. Доглядай,щоб твоя дитина не бавилась своїм статтєвим органом. Діти дуже часто хворіють на онанізм. Пам"ятай,що онанізм поступово знищує тіло і психіку дитини. Разом з лікарем вживай всіх заходів,щоб відучити дитину від онанізму.

10. Загартовуй дитину. Одягай її зимою тепло,щоб захистити від холоду,але не кутай її занадто. Влітку,навесні,осінню дитину одягай відповідно погоді. Привчай дитину до холодної води,свіжого повітря. Привчай її обтирати все тіло водою улітку й взимку.

Змалку дитина мусить привчатись до гімнастики,треба тренірувати її тіло.

У ЗДОРОВОМУ ТІЛІ – ЗДОРОВИЙ ДУХ!

Здорове тіло і здоровий дух – це передумова,що з твоєї дитини виросте гарний син чи донька України.

Проф. Др. медицини П.

-=-

МАЙБУТНІЙ МАТЕРІ

Вагітність є природне фізіологічне явище. Вагітність не є хвороба і вагітна жінка мусить вести й далі звичайний спосіб життя,якщо це життя було нормальним до вагітности.

З другого боку дитина в лоні матері накладає на організм матері певні обов"язки та ставить певні вимоги. Тому мусимо собі уяснити,як має поводитися вагітна жінка,щоб у неї народилась здорова дитина – наш цвіт,наше майбутнє.

Жінка,що звикла до фізичної праці,працюй далі. Тоді перенесеш пологи легко й скоро. Не піднімай великих тягарів. Особливо бережися перші три місяці вагітности і то в ті дні,

коли мала б бути місячка.

Жінка,що переважно сидить на роботі в канцелярії чи на фабриці,ходи щодня на прогулянку. Ти і твоя майбутня дитина потребує свіжого повітря і свіжих харчів. Їж багато садовини й городини,що мають в собі багато вітамінів. Дитина бере від тебе все,що потребує на будову свого тіла. З маленького яєчка, що його не бачимо навіть простим оком,виростає в твоєму лоні за 9 місяців хороше маленьке немовля. Роби все,що можеш,щоб у тебе народилась здорова дитина.

У другій половині вагітности приймай вапняні препарати-ліки,що мають у собі вапно. Дитина забирає від тебе всі запаси вапна,бо вона їх потребує на будову кісточок. Тому у вагітних жінок,що не слідкують за собою,часто болять зуби або й випадають зуби.

Не кури! Не пий алкоголю!

Іди вчасно спати. Після праці вдень мусиш вночі відпочити. Слідкуй за чистотою тіла. Часто купайся. В останньому місяці обмивайся щодня теплою водою та милом.

Плекай свої груди. Намочи ватку або чисту м"яку шматочку в борній воді,або в слабому розчині алкоголю та обмивай нею бородавку на грудях. Шкіра на бородавці стає тоді відпорною і не буде тріскатись,коли почне тягнути з неї ненаситний ротик малого немовляти.

-=-

ЯК ЗВ"ЯЗАТИ СВЕТЕР.

Для в"язання простого светера на дитину 10-14 років треба окремо зв"язати перед,спинку і два рукава. Для передка або спини набираємо 80 петель і в"яжемо крайні дві петлі звичайні і дві навиворот.Цей край нав"язати 7-8 сантаметрів, тоді в"язати звичайні петлі 100 рядків і починати спускати з обох боків по 12 петель. Нав"язати цю вужчу частину довжиною 15 см. Далі знов спустити по 8 петель з обох боків. Для комірця лишається 60 петель і їх треба в"язати довжиною 10-8 см. Це буде для комірця.

Для рукава треба в"язати набираючи 38 петель. Спочатку край по дві петлі і в"язати вперед навиворот.Далі йде проста в"язка 20 см. до ліктя,а від ліктя треба збільшувати,поки буде 48 петель,так нав"язати ще 80 см.,а тоді в"язати гору рукава.Довжину рукава завжди треба зміряти у дитини. Після всього зв"язується передня частина з спиною так,щоб лишити дірку для рукава,а зв"язавши рукав,дов"язати його на відповідне місце і светер готовий.

-=-

ЯК В"ЯЗАТИ ШКАРПЕТКИ.

Для в"язання шкарпеток на дорослого мужчину треба набирати 64 петлі і в"язати край: дві петлі звичайні і дві навиворот. Потім в"язати звичайні петлі приблизно 10 см. до початку п"ятки. Після цього половину всіх петель треба перезняти на натку,а останні 32 петлі в"язати на двох спицях. Починаючи в"язати п"ятку,треба на кожній спиці крайню петлю не пров"язу-

++

вати,а лише перенести на другу спицю. В слідуючому рядку не треба пров"язувати дві крайніх петлі на кожній спиці, в третьому по три і так далі,поки на кожній спиці лишиться по 6 петель завжди пров"язуваних,після цього починаємо набирати по одній петлі в кожному рядку з тих,що раніше не пров"язувались. Таким чином,в першому рядку буде пров"язаних петель уже 14,а останні знову ж таки лишаються не пров"язаними. В слідуючому рядку також по одній петлі пров"язувати аж доки вийде так, що всі петлі будуть пров"язані. Тоді набираємо ті петлі,які були опущені на нитку і в"яжемо далі звичайно 16-17 см.,а тоді починаємо спускати петлі аж поки не лишиться одна петля. Спускати треба рівномірно на кожній спиці забираючи 1-2 рази по 2 петлі.

Другий спосіб в"язання п"ятки. Коли половину петель опущено на нитку,останню половину треба нав"язати 8 рядків,а після того треба в"язати так,щоб на кожній спиці спускати з обох боків по одній петлі,поки не лишиться на кожній спиці по 8 петель. Тоді там,де було пров"язано 8 рядків просунути скраю спицю так,щоб вийшло по 8 петель на кожній спиці. І всього знову буде 32 петлі,тоді забираємо всі петлі, що були на нитці і в"яжемо далі звичайно.

П. та С.

-x-

ЩО ВАРИТИ.

(Ліниві пиріжки)

Відповідну кількість варених і подушених картоплин з половиною цієї кількості муки. Додати до смаку соли й перцю. Після цього виробляти в муці на долоню великі й на палець грубі палянички та класти їх на гарячий товщ. Прирум"янити й гарячі їсти.

Бабка з бісквітів.

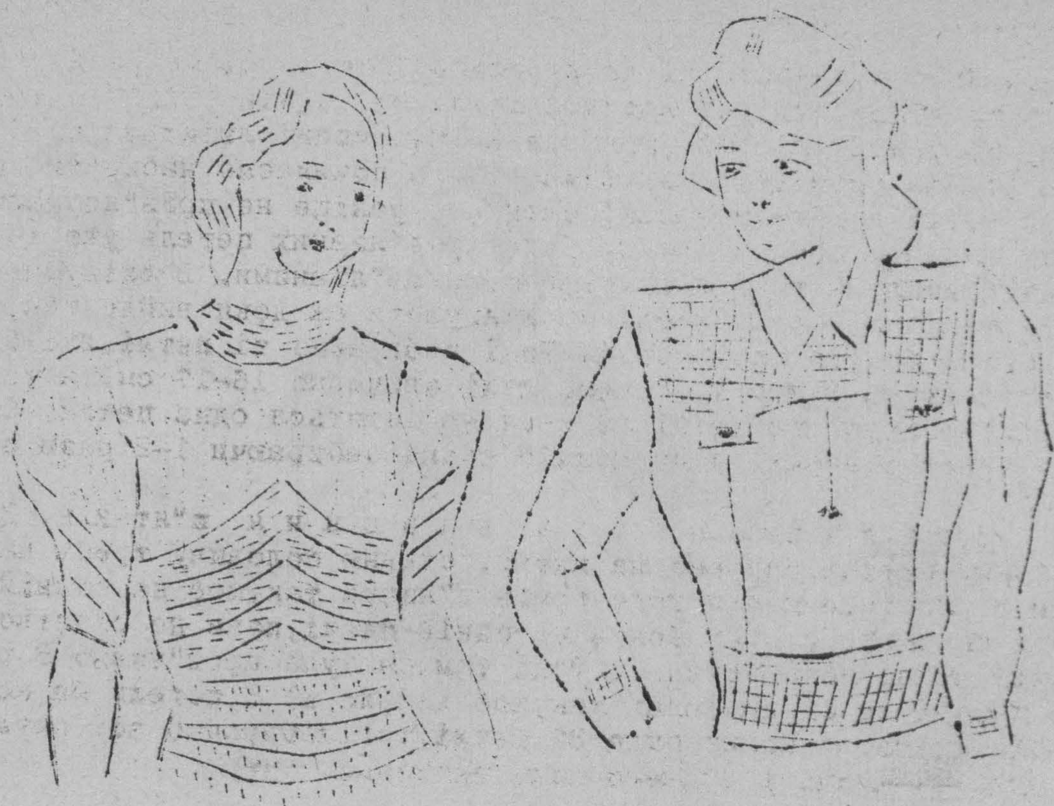
Відповідну кількість бісквітів залити окропом. Коли вони розм"якнуть,покласти туди сухого молока,ячок,цукру,розинок або мармоляди,товщу і все це розмішати. Викласти на жаровню й запекти в духовці.

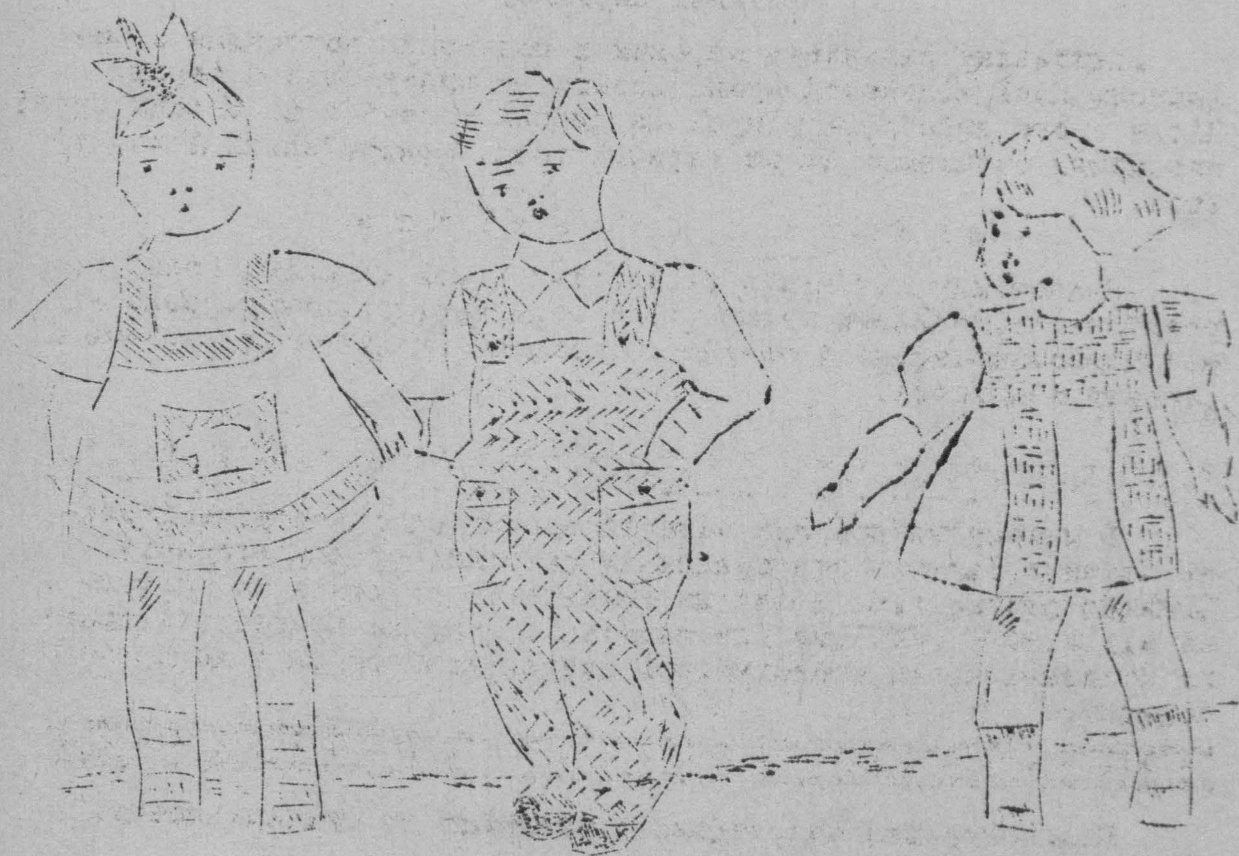
+_

В нашому таборі при жіночій організації вже організоване латання білизни для працюючих самотніх та для стариків. Білизна приймається двічі на тиждень що середи й що п"ятниці від 2 до 4 год. дня.Але самотні і старики потребують прання білизни. Жінки,зголошуйтесь добровільно також і до прання білизни.

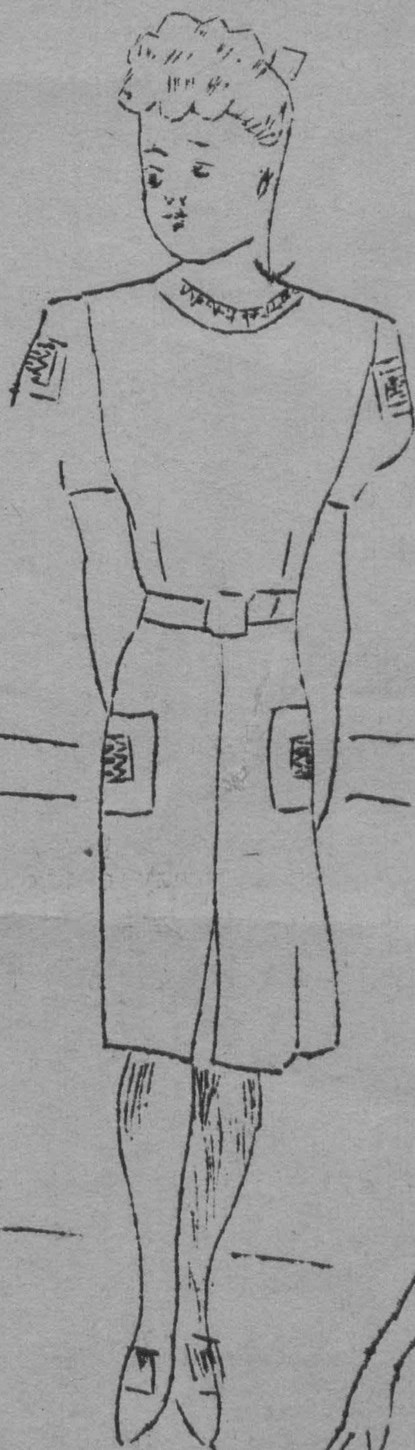
=+=

Подавайте,хто має,художній матеріял до Шевченківських днів для жіночого журналу.

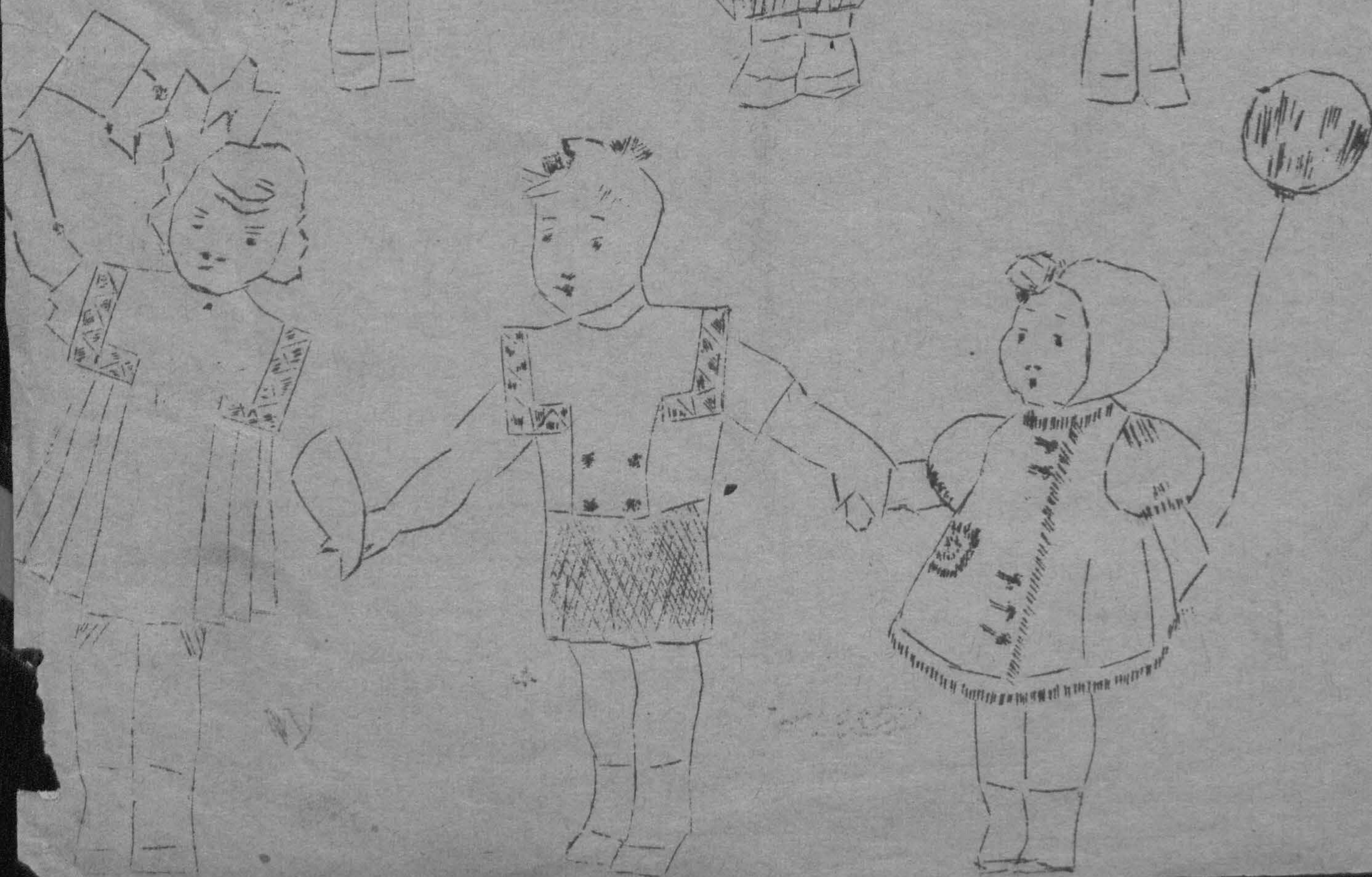

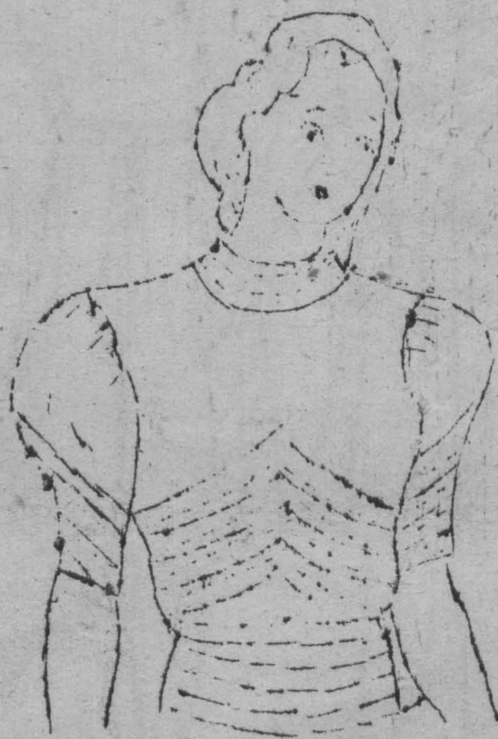

НА ШЕВЧЕНКОВІ РОКОВИНИ.

Колись нашу рідну хату
Темрява вкривала,
А чужа, сусідська хата
Світлами сіяла.
Багатіла чужа хата,
Лиха там не знали, -
Туди й наші українці
Дари доношали.
Та минав Ти, наш Кобзарю,
Чужії пороги,
Орав свою вбогу ниву,
Рідні перелоги.
Гомоніла твоя кобза
Гучною струною,
В кожнім серці відбивалась
Чистою луною.
Спочиваєш Ти, наш батьку,
Тихо в домовині,
Та збудила Твоя пісня
Думки на Вкраїні.
Хай же промінь Твоїх думок
Поміж нами сяє, -
"Вогню іскри великого"
Повік не згасає!
Щоб між нами не вгасало
Проміння величне,
Ти "поставив на сторожі"
Слово Твоє вічне.
Ми, як Ти, минати будем
Чужії пороги,
Орать будем ниви,
Рідні перелоги.

Леся Українка:

СИМВОЛ МИРУ Й ЄДНАННЯ.

Одна з клітин Об"єднаних Народів звернулася до всіх жінок світу з закликом допомогти у праці над побудовою миру.

Заклик цей свідчить не лише про важливу ролю жінки в житті народів але разом із тим є визнанням жертвенної праці жінок в часі війни.

Офіційно харитативна, опікунча праця жінок сконцетрувалася головно у Червоному хресті. Це є загально відома річ. Тут слід згадати про ту незнану жінку, що, наражаючись на страшну небезпеку, пробіралась за кільчасті дроти до перших боєвих ліній і несла сердечний усміх бадьорости та милосердя раненим і занепалим на дусі. Не хто інший, а саме жінка, пані Елеонора Рузвелт, перша піднесла голос в обороні мільйонів політичних еміґрантів, тієї найбільш упослідженої верстви повоєнного світу. Саме ця шляхотна жінка нагадала демократичному світові, що видача політичних еміґрантів, чи, скажемо, всіх, хто не хоче повертатися на рідну землю через те, що не мириться з

політичним режимом, який панував до війни чи запанував нині, суперечило б не тільки засадам Демократії, а й елементарним принципам людяности. Тож і нині ніхто інший, як саме жінка, принесла людям, що почали були вже зневірятися в перемозі Справедливости той самий усміх бадьорости, яким вона підтримувала ще недавно ранених на фронті.

Не забуваймо, що в цю історичну хвилю боротьби за всесвітній мир і щастя людини очі всього світу звертаються до жінки - символу миру й єднання.

В січні ц.р. в Лондоні померла видатна англійська 73-х річна жінка п. Елеонора Ретсбон.

Світ втратив щирого захисника всіх знедолених. Все своє життя ця жінка присвятила обороні прав нещасних людей. Походить вона зі старої ланкаширської родини. Вже предки її широко відомі своїми традиціями в доброчинності та участі в громадському житті. Батько її брав участь в заснуванню університету в Ліверпулі і довгі роки був депутатом парляменту.

З молодих літ покійна стає на захист працюючих. Вона була перша жінка - член міської ради Ліверпуля від 1909 до 1934 р. Всім відома її участь в заснуванні факультету соціяльних наук при ліверпульському університеті, де вона працювала як доцент і належала до Ради університету. З 1929 р. її обирають, як представницю університетів, до парляменту.

Довгі роки вона невтомно бореться, добиваючись реформ в умовах праці робітників, допомоги вдовам і сиротам. Одначе вся її діяльність не була спокійною філантропією. Завжди з великим темпераментом в промовах, в друкованих роботах вона обороняє свої ідеї. Всі, кого доля скривдила, знаходили у неї співчуття й допомогу. Політичні полонені, біженці та вигнанці з усіх країн, старі, хворі, жінки, діти, все переслідувані люди всіх національностей - знаходили в її особі захист. Влучно називали її навіть "европейське сумління". Недоля жінок цілого світу особливо її турбувала. Так, напр. вона вивчає тяжкі умови життя жінок в Індії, на місці та пише про це книжку.

До останніх днів свого життя боролася вона за здійснення своїх мрій. Майже завжди вона добивалася успіхів. Її тріумфом було прийняття законопроекту, внесеного нею, про додаткову допомогу родині на дітей, з другої дитини починаючи, що має видаватися щотижня не батькові, а матері. Вже хвора, у вічочку переживала вона у парляменті це сповнення її давньої мети.

І вже навіть два дні після її смерти з"явилася стаття за її підписом з гарячим закликом всіх на допомогу голодуючій Европі.

Раптова смерть перервала це видатне і героїчне життя. Страдники і пригнічені цілого світу втратили свого невтомного захисника в той мент, коли це їм найбільш потрібно.

Вся світова громадськість віддає останню шану небіжці. Ми теж схиляємо голови з пошаною та сумом!

Л.З.

о. С е м е н.

ВЕЛИЧНЕ ПІСЛАННИЦТВО МАТЕРІ.

1. Г і д н і с т ь М а т е р і.

Слово "мама" велике і святе слово! Слово мама - це перше слово на устах малої дитини в колисці й останнє слово старого на смертній постелі.

При згадці про маму серце наше м"якне,з очей сльози виступають. Мама - це щось таке величне,святе,шановане,поважане, а рівночасно ніжне,миле,солодке,любе,що й тяжко словами висказати,годі те описати.

Життя людині дає з благословення Божого мати. Таким чином бути матір"ю значить бути помічницею самого Бога у чудодійному ділі сотворення та співробітницею у Його великому ділі у - держання світу. Тому гідність матері є частиною Божої гідности. Не диво,що у всіх часах у всіх народів шановано матір все і всюди дуже високо. Навіть у деяких поганських старовинних народів пишалась мати великою пошаною.

Ще й до нині заховалися в Атенах частини старогрецької святині "ерехтейон",яка замітна власне тим,що не стовпи держать дах святині,а постаті жінок,т. зв. "карієтиди".

Тим способом хотіли старовинні греки зазначити,що жінка-мати є творцем-носієм найбільших цінностей для Бога та народу.

Ще більшої пошани дізнає мати у християнському світі.

А це головно тому,що Син Божий,Ісус Христос,вибирає собі матір"ю жінку-людину та Її,повну любови та чеснот,поставив усім матерям,як зразок до наслідування.

Пречиста Марія-Вифлиємська Божа Мати своє Дитятко до серця пригортала,перед проклятим Іродом у лісі ховала,у далекий Египет утікала. І там,як Мати-Скитальниця,на чужині між ворожими людьми тяжко на хліб заробляла,Ісуса годувала.Тяжке горе переносила,щоби тільки Дитя - цей найдорожчий скарб охоронити,зберегти,виховати,щоб опісля на святу службу Народові віддати. І коли Христос,як Месія-Учитель між народом ходив,навчав,чуда творив,а народ Його своїм царем називав,квіти під ноги сипав,килимами дорогу стелив "Осанна,осанна Сину Давидовому" кричав - тоді Мати Марія в укриттю проживала,слави ані похвали не бажала,навіть не призналась,що Вона Мати Царя Месії. Але коли на Ісуса замість корони терновий вінець укладали із тяжким хрестом на Голготу проводили,тоді лише Марія наче зі землі виринає,дорогу Йому заступає,своїм Сином Його називає. Коли на Голготі всі Ісуса страха ради покидають,від Нього відрікаються,утікають,ховаються,то Мати під хрестом осталась та тяжкий біль і журбу в свойому серці перенесла як геройка.

Оце взірцем було і має зостатись вічно для жінки-матері. Цей взір ушляхотнює материнство до найвищих меж та самопосвяти.

В серце християнської матері вложив Господь стільки любови,стільки духа посвяти та пожертви задля дитини,що це робить її просто геройкою - особливо всюди там,де йде про рятування здоровля чи життя дитини.

Та чи в силі зчислити тут ті сльози,що їх мати так часто проливає при постелі недужої дитини,чи ті невиспані ночі, чи ті труди й невигоди,повні геройського самозречення?

А скільки тих матерей життя своє дало для рятування дітей своїх!

От один із тисячних прикладів: в гірській околиці Північної Італії захопила сніговиця в дорозі одну матір з двома нелітніми дітьми. Стративши дорогу,блукала вона до вечера. А ввечері,коли діти,здавалось, ось-ось позамерзають зі студені, поклалась мати до землі,розіпняла свою одежу та пригорнула дітей до свого теплого тіла й люблячого серця,щоб їх таким чином розігріти. І вранці знайшли люди матір з дітьми. Діти не позамерзали,найшли при своїй люблячій матінці настільки тепла й захисту,що це їх охоронило від студеної смерти. А мати замерзла!..

Високу пошану супроти матері зберіг з діда-прадіда у свойому серці й наш український нарід. У своїх приповідках,піснях і думах висказує та виспівує він велику відданість та похвалу тих безіменних трудениць,що наче: „чайка-небога вивела діток своїх при битій дорозі..."

„У кого мати рідненька - у того сорочка біленька й голівка гладенька" - мовить наш народ.

„Й тільки в світі правди,що рідная мати..."

Любов матері до своїх дітей виспівує наш народ у піснях, де мати з туги за сином перекидається у ластівку,вона зозулею прилітає до своєї одруженої дочки, - вона тільки й думає про неї й долю її відгадує:

„Вийшла стара мати в Дунай воду брати,
Стала своїй доні квітку пізнавати,
Ой чи ти лежала, чи ти хорувала,
Що твоя квіточка в Дунаю зів'яла".

А як не стане матері між живими,тоді смуток і горе залягають серце дитини:

„Намалюю матір
Матір іспом'яну,
Назад обернуся
Сльозами заллюся".

Пошана матері - це запорука будучого щастя - долі дитини.

„Син,що матір поважає
Ніде марно не пропадає,
Його матчина молитва з дна моря виймає,
Від смертного гріха душу викупляє".

А,не дай Боже, проклін матері:

„Хуртовину на морі знімає,
Човен грішного сина розбиває..."

(Далі буде).

РОБОТА БЛОКОВИХ КОМІТЕТІВ.

В кінці лютого цього року в кожному блоці обрано Блокові Жіночі Комітети. Комітет складається з таких осіб: голови, заступника голови і секретаря та двох кандидатів.

Головним завданням цих Комітетів має бути найбільша опіка жінками,дітьми,старими людьми,інвалідами,х орими і т.д. Щодня о 3. годині голова такого Комітету має години прийому у міс К..яр за таким розкладом: У понеділок 1. та 2. блоки,у вівторок 3. та 4.,у середу 5,6 та 11. блоки,у четвер 7. та 8. блоки, у п'ятницю 9 та 10. блоки. На час своїх годин прийому,голова блокового Комітету мусить мати відповідні заяви від членів свого блоку,записати усі важливі прохання,що впливатимуть від

даного блоку і тоді у свої години прийому буде полагоджувати їх в бюро УНРРА. Отже Жіночому Комітетові кожного блоку треба добре знати своїх членів,їхні потреби й старатись полагоджувати їх. Треба знати всіх вагітних жінок і піклуватись,щоби вони вчасно одержали належне їм на дітей,організувати допомогу, чи дати пораду молодій матері і т.д.

Для самотних юнаків та старих людей обов"язком є допомогти їм організувати латання білизни.

Треба не забувати також і дітей як з боку матеріяльної опіки,так і з боку виховання.

Тепер кожен блок має кімнату розваг і там жінки,у згоді з комендантом блоку,можуть організувати спільне читання книжок: письменні прочитають малописьменним,для дітей можна організувати читання казок у певні дні й години на тижні. Треба виявити дітей,що не ходять до школи,дізнатись причини й добитись щоб усі діти ходили до школи.

Для малописьменних жінок можна організувати навчання хоч тричі на тиждень як і організувати навчання чужих мов: англійської,французької,німецької чи еспанської. Треба виявити здібних дівчат і хлопців та допомогти їм вступити у відповідні гуртки,студії чи майстерні. Треба придбати бібліотеку,дещо купити,дещо зібрати у своєму блоці.Необхідно організувати лекції для молодих матерей,для жінок взагалі на теми як літературні,так і медичні.

Крім того,Жіночі Комітети кожного блоку повинні поставити якнайкраще санітарну роботу в блоці,щоб чергові жінки виконували свої обов"язки якнайкраще.

Само життя висуне цілий ряд питань в кожному Блоковому Комітетові й їх треба буде налагоджувати. Правління жіночої організації буде завжди допомагати Блоковим Комітетам розгорнути у себе роботу,як порадою,так і безпосередньою працею. Для зв"язку з Блоковими Комітетами Правління влаштовуватиме що - тижня або раз на два тижні поширені збори Правління разом з членами Блокових Комітетів і гуртом обговорюватиме спільну справу.

Станьмо ж до праці і допомоги своїм же людям,організуймо спільними силами взаємодопомогу тут на чужині!

ШЕВЧЕНКОВІ ДНІ В ТАБОРІ.

В дні пам"яти Т.Г.Шевченка в нашому таборі відбулося кілька урочистих вечорів,присвячених Великому Поетові. Жінки нашого табору прикрасили сцену,де стояв портрет Т.Г.Шевченка українськими килимами,плахтами та рушниками. Дістали багато зелених дерев і квітів та уквітчали портрет. Через те,що заля табору не може вмістити усіх таборян,святкова комісія ухвалила перенести свята з 7. по 11. березня включно.Жінки мали також свій день для вшанування Т.Г.Шевченка. Силами самих жінок були організовані деклямації,співи й зачитано реферат про життя й творчість поета. Кілька жінок продеклямували вірші поета й заспівали пісні Т.Г.Шевченка. Але найкращим номером програму були дитячі п"єски з дитинства Поета,які показали жінкам наші діти. Цей розділ програму дуже сподобався жінкам й вони прийняли його дуже тепло. Треба щиро відмітити,що діти так майстерно грали.

Народня школа також вшанувала пам"ять нашого поета. Діти деклямували вірші Шевченка,співали пісень на слова Поета й ставили невеличкі п"єски з дитячих років Тараса.

Для учнів гімназії,шоферських курсів та інших наш улюблений ансамбль художньо виконав свою програму,так як і на 2-х вечорах дл- таборян. Добре й майстерно виконані пісні й інсценізації нашого ансамблю тепер,як і завжди підняли наш настрій для дальшої праці. Бо після їхніх пісень скоріше забудеш те, що є у тебе важкого. Ми,жінки,особливо пишаємось і тішимось з пісень нашої артистки-жінки п.М. Грасо,яка так майстерно співала й грала у ці дні.

-=====-

До редакції жіночого журналу табору ім. Лисенка.

Прохаю через Ваш журнал висловити мою щиру подяку жіночій організації табору та особисто п.п. Сербіненко,Матвіїши - ній Софії та проф. д-рові Плющеві В. за піклування та допомогу хворим українцям і білорусам,що лікуються в лікарні Гайде Гаус.

Вибуваючи з лікарні по закінчення лікування,я лишаю в собі самі найприємніші почуття вдячности жіночій організації українок табору та бажаю їй успіхів в корисній для українців громадській праці. Щасти Вам Боже!

11.3.1946 р.
Ганновер.

Василь Фреюк.

П.С. При цьому посилаю 50 марок,які прошу приняти від мене на розбудову Вашого журналу,себто на пресовий фонд.

-======-

Щ О В А Р И Т И

К и д а н е т і с т о (б а р а н ч и к и)

Потрібну кількість муки перемішати з довільною кількістю яєчного порошку (3-4 ложки), посолити до смаку і добре вимішати

Замісити в мисці ложкою так рідко як густа сметана. Мі - сити ложкою доти,аж покажуться в тісті повітряні бульки. Тоді кидати в окріп чайною ложечкою невеличкі подовгасті кус - нички.

Коли вони сплинуть і закиплять,варити 5 хвилин. Зварені помастити маслом з тертими сухарцями. Подавати гарячі.

-=====-

УКРАЇНКА

Видає жіноча організація табору.

Ганновер, 1946 р.

Ч. 2 -3.

СПІВЕЦЬ ЖІНОЧОЇ ДОЛІ

Сто тридцять два роки тому (9. березня 1814) в с. Кирилівці на Київщині, в бідній хатині селянина-кріпака Григорія Шевченка народився хлопчик Тарас. Серед неволі, тьми, тьми і праці проходять дитячі роки майбутнього поета - пророка українського народу.

„У тій хатині, у раю, я бачив пекло. Там неволя, робота тяжкая, ніколи і помолитись не дають" - розказує пізніше поет про своє дитинство.Замучена тяжкою роботою на панщині та злиднями, ще молодою умирає Тарасова мати. Батько одружився вдруге, і малий Тарасик зазнає багато лиха від лихої мачухи. Через два роки помер на панщині і батько поета. Зоставшись круглою сиротою, Тарасик іде тинятись по світу, шукаючи собі вчителя-маляра, бо мав великий хист і бажання вчитись малювати,і,нарешті,пан забирає його в двір і примушує собі служити. Тут живеться Тарасові, як і іншим кріпакам, дуже тяжко, довелось і різок на стайні покоштувати... Разом з панською челяддю Тарас потрапляє до Петербургу. Тут він випадково знайомиться з українським художником Сошенком, через нього знайомиться з поетом Жуковським, з художником Брюловим та з іншими. Ці кращі люди того часу зацікавилися талановитим юнаком,викупили його з неволі і допомогли йому здобути освіту. Скинувши ярмо кріпацтва, Шевченко з запалом учиться в Академії малярства і багато працює, здобуваючи собі загальну освіту. В цей час починається його поетична діяльність, 1840 року виходить перша збірка його поезій „Кобзар" і на рік пізніше поема „Гайдамаки". Ці перші твори визначають Шевченка,як великого національного поета України, співця поневоленого українського народу. ~~1844~~ року,закінчивши Академію, Шевченко повертається до рідного краю, де люди стогнуть в кріпацьких кайданах. Народнє лихо боляче вражає серце поета, і він гнівно картає ворогів України, які мучать її синів, і кличе народ до нещадної боротьби за визволення.

Особливо гостро вражає чутливе серце великого Кобзаря доля найбільше пригнобленої частини українського народу - доля української жінки-кріпачки, бо вона несе подвійнийхрест страждання: вона страждає за себе і за своїх близьких. Ще дитиною бачив поет страждання своєї любої матері,що її „ще молодою у могилу нужда та праця уложила", та любимої сестри, яку змучила й зарані постаріла тяжка праця. І великий поет назавжди зберігає у своєму серці образ страдалиці-матері і в своїх творах оспівує жінок-українок,які вражають нас високою чистотою і красою своєї душі.

Дівчину, героїню Шевченкових творів не можна спокусити

багатством, вона кохає того, кого вибере серце, і кохає вірно, самовіддано, як кохає багата титарівна Оксана бідного сироту попихача Ярему ("Гайдамаки"). А красуня Ярина з поеми "Невільник" понад 5 років чекає на повернення з війська свого нареченого Степана, відмовляючи усім сватам. Нарешті Степан повертається, але ... сліпим...та Ярина кохає його ще більше, одружується з ним і своїм коханням створює йому щасливе життя. Центральну місце серед жіночих образів Шевченкових творів займає величавий, глибоко зворушуючий образ жінки-матері.

"У нашім раї на землі
Нічого кращого немає,
Як тая мати молодая
З своїм дитяточком малим" -

Так змальовує поет щастя матері, яка ходить "гордіше самої цариці", якій здається, що все село дивилося тільки на її дитину. Але мати, - героїня Шевченкових творів, - кріпачка, поневолена істота, і тому не може довго втішатися материнським щастям... Материнство несе їй великі страждання. Вона не може доглянути і нагодувати дитину, бо мусить усі свої сили віддавати на панську роботу, і "опухла дитина від голоду мре, а мати пшеницю на панщині жне".

Та цього не досить...виростає дитина, син або дочка та не на втіху, а на люте горе матері... Гарна дочка паде в око паничеві, якомусь з панських посіпак і... "покриткою шкандибає попід тином" на сором собі і батькам...

А сина єдину надію старої матері-вдови, кують у кайдани і везуть на далеку Московщину, служити й загинути у війську. І залишається нещасна мати однісінька в холодній хаті, плаче гірко, виглядаючи свого коханого синочка, а іноді й божеволіє з горя.

"... І цеглину муштру, то лає,
то годує, як дитину,
і сином називає".

І нарешті помирає десь під тином, не діждавшись любої дитини. (Поема "Сова"). Не менш зворушливі образи подано в поемі "Наймичка", "Відьма", "Мар"яна" та в інш. Всіх їх характеризує висока, свята материнська любов і всі вони терплять великі страждання бо живуть на поневоленій Україні.

Але героїні Шевченка не завжди коряться своїй лихій долі... Вони вміють і помститися своїм лютим ворогам, як Марина та її мати, що підпалили вночі панський будинок, в якому й погоріли всі пани всі пани. Так відплатила Марина панському управителю-німцю за те, що він віддав її молодого ще чоловіка в москалі, а її забрав до себе. Перебуваючи на чужині, засланий в далекі Оренбурзькі степи поет мріє про рідний край, тужить за рідними. Тяжке життя на засланні підриває його здоров"я, і 1857 року він повертається з заслання хворим. Його мрія - одружитися і дожити віку на рідній Україні, серед близьких людей не здійснилася. Тяжка хвороба звела поета в могилу 1861 року 10. березня.

Український народ шанує його пам"ять, вивчає його твори і вчиться з них боротися за кращу долю своєї Батьківщини. Українські жінки шанують і люблять твори великого національного поета, знаходячи в них відображення своїх найкращих, най-

святіших почуттів. Шевченкові героїні близькі й зрозумілі нам, бо й ми переживаємо їх радощі, а ще більше їх горе...

А тому і творець цих чудових жіночих образів, співець жіночої долі – Тарас Григорович Шевченко – вічно житиме в серцях українських жінок.

-====-

ЛЕСЯ УКРАЇНКА

25.2.1871-1.8.1913 року.

"Від часу Шевченківського " Поховайте та вставайте", Україна не чула такого сильного, гарячого поетичного слова, як із уст цієї слабосилої хворої дівчини"-так оцінює творчість Лесі Українки великий український поет, учений і громадський діяч Іван Франко. І дійсно, твори Лесі Українки визначаються своєю художньою красою, просякнуті щирою любов"ю до рідного краю та палким закликом до боротьби за його визволення. Високий художній та ідейний рівень її творчости ставить Лесю Українку поруч з такимивелитами нашої поезії, як Т.Шевченко та І.Франко.

Справжнє ім"я та дівоче прізвище Лесі Українки – Лариса Косач. Народилася вона 25.2. 1871 р. в м. Звягелі (Новгород - Волинську) на Волині, в сім"ї урядовця. Виховання та освіту одержала дома, під керівництвом своєї матері, відомої української письменниці Олени Пчілки.

Надзвичайно здібна й талановита дівчина вперто працює над своєю освітою всупереч тяжкій хворобі, що з 11-12 років отруює її життя. Страшна хвороба (туберкульоз кости) вкорінюється все більше і приносить з собою нелюдські страждання. Але Леся Українка змалку виявляє велику силу духа, вона переборює страшні страждання, впертой наполегливо вчиться і здобуває собі гарну освіту. Досить згадати, що крім української, російської та польської мов, вона досконало володіла французькою, англійською, італьянською та німецькою мовами. Одночасно, з молодих уже років, Л.Українка бере активну участь в громадському та політичному житті України, віддаючи всі свої сили, свій видатний талант на боротьбу за національне та соціяльне визволення України.

Ще дитиною, з дванадцяти років, починає Л.Українка писати свої поетичні твори. В двадцять років вона видає першу збірку своїх поезій "На крилах пісень".

В своїх чудових поезіях Леся Українка змальовує яскраві картини поневолення "темної ночі", яка всіх "скрила під чорні широкії крила", коли "все спить, як в могилі", і одночасно гаряче вітає початок національного відродження українського народу, закликаючи його до впертої праці на користь Рідного Краю.

-Вставай, хто живий, в кого думка повстала,
Година для праці настала!
Не бійся досвітньої мли,
Досвітній огонь засвіти,
Коли ще зоря не заграла".

Тяжко хвора, змагаючись за своє життя, славетна поетка ні на хвилину не складає зброї, гартує цю "ясну зброю" – палке поетичне слово, будить поснулих, кличе до боротьби, намагається викликати палку ненависть до гнобителів.

"О,може б не було життя таке нещасне,
Коли б вогонь ненависти не гас!" - випукує вона в одному з своїх віршів. З великою скорботою говорить Леся про тяжку долю свого народу:"Ми навіть власної не маємхати", і далі:
"Народ наш,мов дитя сліпеє зроду,
Ніколи світа сонця не видав,
За ворогів іде в огонь і в воду
Катам своїх поводирів віддав".

Але вона не лише болів над безсиллям і поневоленням українського народу, вона гаряче закликає до визвольної боротьби:

" Нехай же ми раби,невільники продажні,
Без сорому,без чести,хай же так,
А хто ж були ті вояки одважні,
Що їх зібрав під прапор свій Спартак?"

Цими словами поетка закликає український народ наслідувати приклад рабів у стародавньому Римі,які під прапором раба-гладіатора Спартака змагалися за своє визволення.

Ні фізичні,ні моральні страждання не могли зламати сильного духу поетки-борця. В своїх численних поезіях силою яскравих художніх образів вона будить національне почуття українського народу, гартує його свідомість,веде до бою за кращу долю України.

Але жахлива хвороба не спала і дедалі завдавала все більші страждання великій поетці. За порадою лікарів мусить вона місяці і роки жити далеко від рідного краю, в Египті,Італії, на Кавказі; та й там вона мріє лише про Україну,живе й творить для неї:

"І все таки до тебе думка лине,
Мій занепащений,нещасний краю,
Як я тебе згадаю,
У грудях серце з туги, з жалю гине",

говорить вона в одному з віршів,написаних на чужині. І тяжка хвороба нарешті перемогла... 1.8.1913 р. не стало нашої великої поетки... Вона померла в розквіті свого творчого таланту,на 42 році свого життя,яке вона повністю віддала боротьбі за кращу долю свого краю.

Лесі Українки не стало,але залишилася її творча спадщина. Кожне слово її надхнених творів промовляє до нас і відзивається в наших серцях. Особливо живо відчуваємо ми всю велич і красу поетичного слова Лесі,перебуваючи тепер на чужині, далеко від рідного,коханого краю. Повні незламної віри в краще майбутнє,її чудові поезії знаходять у нас живий відгук. Бо ми теж хочемо "крізь сльози сміятись", ми теж хочемо "без надії таки сподіватись" і віримо,що й для нас ще настане "весела весна". І разом з нею ми теж можемо сказати:

"Берімось краще до роботи,
Змагаймось за нове життя!"

Схилімо ж голови перед її світлою героїчною постаттю.Хай її мужнє життя національного поета-борця буде для кожного з нас зразком мужности,героїзму,упертої наполегливости в роботі на користь нашого Рідного Краю.

135

xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx
xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx
x x x x x x x x x x x x

Український табір
ім. Лисенка

УКРАЇНКА

Видає
жіноча організація табору.

Січень, 1946 р.
№ 2

Ганновер.

LEONID W. BACHYNSKY
3425 BROADVIEW RD.
CLEVELAND, OHIO U.S.A. 44109

УКРАЇНКА

Січень 1946 р.
Ганновер.

Видає жіноча організація табору ім. Лисенка.

xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx

З Новим Роком, браття милі,
В новім щасті, в новій силі
Радісно вітаю вас.
І бажаю, щоб в здоровлю,
В мирі, з братньою любов"ю
Від тепер ішов нам час.

/Ів. Франко/.

Любі сестри-Українки,

з Новим Роком вітаю Вас і докладаю своїх найкращих, найщиріших побажань!

Вже закінчився 1945 рік і [illegible] ніб, підсумки тої відомої частини нашого життя, яке ми прожили, бачили, відчували. Цей рік був для нас занадто тяжким. Більшість з нас українців, які залишили [illegible] – потрапили були на чужині [illegible] не в добрі умовини тяжкої праці, голоду [illegible] бомбардування, яке вирвало, може, не одного з нашої української сім'ї [illegible] тяжкі події залишилися позаду. Хто лишився живим і здоровим мусить сказати, що для нього 1945 рік все ж закінчився щасливо.

Іде новий 1946 рік з його невідомим майбутнім для нас. Ми не повинні лякатися цього майбутнього, бо вже ми багато пережили, багато бачили, але це мусимо вперто стати на шлях твердо, поставивши перед собою мету: працювати на користь нашого українського народу, зберігаючи його, щоб колись у майбутньому повернутися цілою сім"єю на свою вільну, незалежну батьківщину. Ця праця може бути щоденно, на кожному кроці в суспільному житті й дома в нас у сім"ї, де [illegible] повинна взяти якнайбільшу участь і щоденно полагоджувати ті питання, які хвилюють нас на сьогоднішній день. Чи не наша, [illegible] справа виховувати нашу молодь, дітей наших, впливати на чоловіків, щоб між нами [illegible], не було розбрату! "Бо хіба ж не [illegible] ми матері діти? Хіба ж не брати між собою?!" [illegible] Хіба не до одної мети прагнемо ми?

"Обнімітеся, брати мої,
Молю вас, благаю!"

й ворог не страшний!

Друге, про що жінки мають подбати, це про чистоту нашоі мови, особливо молодого покоління, дітей. Часто чуєш серед дітей жахливу украінську мову. Чому це так? Чому ми украінці не можемо шанувати свою мову, так як інші народи, чому ми розчиняємо свою мову серед інших мов? Чому німець у себе дома говорить лише чистою німецькою мовою, француз - французькою, а ми не можемо?! Невже наш нарід гірший за інші?

Нам треба пригадати слова того ж поета:

"Учітеся, брати мої,
Думайте, читайте
І чужого научайтесь
Свого не цурайтесь,
Бо хто матір забуває
Того Бог карає.
Чужі люди цураються
В хату не пускають
Свої діти, як чужії
І немає злому
На всій землі безконечній
Веселого дому."

Великі слова поета говорять правду. Дійсно, нас закордоном люди цуратимуться й на всій землі ми не знайдемо "веселого свого дому". Бо кожний нарід характеризує його мова, звичаі. Коли іх нема, то немає й народу, як такого. чужі люди не знають "...що ми? Чиі діти? Яких батьків? що ми за украінці? А тому хто куди нас захоче, туди й приєднає і не матимем ми тоді ніколи "свого дому".

Крім того, ми украінці живучи на чужині, повинні не цуратися, а підтримувати свої чудові звичаі, чи то підчас Різдвяних свят /кутя, коляда, щедрівки, Новий Рік, посипання і т. ін./, Великодня чи то навіть весілля, і навчать того й своіх дітей.

Все це дає особливий колорит украінському народові, кристалізує його, різнить від інших народів, робить його привабливим, цікавим серед них.

Шануючи себе, свою мову, звичаі, показуючи приклад у п р а ц і ми завоюємо пошану до нас чужинців, які визнають нас як народ, а тому, сподіваюсь, і наше життя в майбутньому стане ліпшим і легшим.

Отже жінки-украінки, пам"ятайте в щоденній дрібній праці про ці невеликі новорічні побажання, які принесуть тільки користь нам усім. Ще раз бажаю словами Франка:

"...щоб трудяще
Те життя вам якнайкраще
Без біди минуло всім
Щоб дум[illegible]
[illegible] не ділили,
Щоб веселий був ваш дім.
І бажаю, щоб ми згідно
Сміло[illegible]
[illegible] мети
....
Щирій праці - Бог поможе!
Дай вам, Боже, все, що гоже!

Г. О.

xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx
xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xx
xxxx xxxx xxxx xxxx xxxx xxxx xxxx xxxx xxxx xxxx xxxx xxxx xxxx xxxx
xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx
xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx xxx

ОСТАННЯ МРІЯ СИНКА.
(Новеля).

Шестилітній Лесик одинак сидить на білому коні й щосили розгойдує його, якби хотів кудись рвонутись. Скільки тут чудових іграшок, скільки книжок з образками!

Так що ж, щось не дає йому радісно гратись. Напрочуд духово розвинений, помічає, що дома щось змінилося. Від довшого часу татусь з ним не грається, не бере на плече, не співає чудових пісень до маршу. Сумний він чогось - мовчить.

А матуся, його кохана матуся, мов нічого не помічає й не дивиться в цей бік. Вона все чимось занята. Або читає, або сидить перед дзеркалом і уважно приглядається собі, поправляє волосся, то брови чеше, то личко малює.

І так минає день за днем, скучно - тихо. Дуже тихо! А Лесик не любить тиші він хоче бігати, гратися, сміятись, співати, а самому ніяк!...

Вже й іграшок і книжечок з образками не хочеться йому рухати. Коли б ще татусь перестав мовчати, та став знову веселий, як колись. Він так чудово грається з Лесиком, своїм любимим пустунчиком!

Одного ранку, поки татусь прийшов додому матуся написала листа, поцілувала синка й вийшла. Здавалося Лесикові, що бачив сльози в очах матусі.

Прийшов татусь, прочитав листа. Припав до сина, пригорнув до грудей і застогнав: "Лишила нас наша матуся, синку, - лишила тебе й мене".

Настали сірі, безбарвні дні для Лесика, одинака. Татусь приходить до хати сумний і мовчазний. Заговорить, пригорне до серця - але не грається, [illegible].

А зазяйка-куховарка [illegible] все їй щось не так. Лає, що Лесик розкидає іграшки, стукає ними. [illegible] йому, що й на мороз вижене.

Не жаліється Лесик татусеві, не хоче його ще більше журити. Лиш неспокійні сни й запалі оченята вказують, що з дитиною щось недобре коїться.

Одного дня не піднявся Лесик із ліжка. Личко горить, очі блищать незвичайним блеском.

Кличе татусь лікаря. Цей обдивляє, обслухує: "Недобре, - каже, - серце й мозок чимось зрушені. Дуже висока температура". Ви[illegible] [illegible] й на голівку кладуть лід. Нічого не помогає.

Сидить татусь коло свого одинака, не відступає ні день, ні ніч.

А синок усміхнений [illegible]: "Ах, матусю кохана, ти прийшла, та знову з нами!"

І з усмішкою на личку заснув одинак [illegible] - пригорнувшись в уяві до своєї матусі.

А матуся? Шукає інших радощів, далеко від свого синка одинака.

--- ооооооо ---

ПОРАДИ ПЕДАГОГА.

- І що його робити з дитиною? Таке неслухняне!... Я вже і [illegible]кою, і сваркою, а іноді і бійкою до неї, [illegible] не слухає та й годі! [illegible] [illegible] своєї сп[illegible] [illegible] і не маленька, до школи ходить, думала буде [illegible] розумнішає, а вона навпаки, все гірше й

гірше. Нічого не шанує, ні черевиків, ні одежі, ні книжки, ні зошита, все кидає, де попало, рве, псує...

Ой, і не кажіть! Мій Миколка не кращий. Ніяк не слухає. Ото ще трохи [illegible] боїться [illegible], то ще [illegible] виріже часом так, що й у носі закрутить. [illegible] до ліжка не заженеш, а вранці не добудишся... Все по-своєму робить! Та такі вже тепер час настав...

Такі й подібні скарги на неслухняних дітей частенько доводиться чути від батьків. І дійсно серед наших дітей багато є неслухняних, неохайних, неакуратних. Але хто цьому винен? Діти? Ні, дитина є такою, якою її виховують. Цього ні на хвилину не повинні забувати ні батьки, ні вихователі дитини. На жаль, часто-густо ми неправильно виховуємо дитину, подаємо їй поганий приклад і псуємо її.

Ось і я хочу подати тут декілька порад щодо виховання у дитини слухняности, акуратности, ощадности й сумлінности. До порядку треба привчати дитину змалку. Треба, щоб дитина звикла до певного режиму дня, до охайности, бережного поводження зі своїми речами: цяцьками, одягом, книжками тощо. Думка: "Воно ще мале, виросте-порозумнішає!" - помилкова. Чим дитина старша, тим трудніше відучити її від поганої звички, а змалку вона до всього призвичаюється непомітно. По-перше: дитина повинна о б о в "я з к о в о в один і той же час лягати спати і вранці вставати. Абсолютно неприпустимо, коли дитина, скажімо вже шкільного віку (7 - 12 років), сьогодні лягає спати о [illegible]-ій годині, завтра о 10-ій годині, а іноді об 11 - 12 годині (бо [illegible] були гості, і дитина теж сиділа й слухала непотрібні, а іноді [illegible] їй розмови). А потім дивуються, що її "до ліжка не заженеш". Коли дитина прокинулась вранці, ні в якому разі не дозволяйте їй валятися в постелі. А є й такі "ніжні" батьки, що й сніданок подають до ліжка, і здоровісінька дитина невмившись, не помивши навіть рук їсть в постелі! Хіба ж це не псування дитини? Ці батьки не задумуються над тим, що вони самі шкодять своїй дитині, розвивають у неї лінь і неохайність. Прокинувшись зі сну, дитина мусить відразу ж вставати, завжди о тій самій годині, (напр. о 7 год.), по можливості самостійно одягатися, митися, чистити зуби, чесатися; застелити постіль, привітати батьків з добрим ранком, поснідати і збиратися до школи. Протягом дня теж потрібно регулювати час: [illegible] відпочинок і гра, виконання шкільних завдань. Хоча б як це не було трудно в наших умовах, влаштуйте для дитини її куточок: як не столик, то хоч поличку, де б вона складала свої речі. Вимагайте, щоб повернувшись зі школи, дитина роздягнувшись, акуратно повісила верхній одяг, поклала (а не кинула) на своє місце книжки й зошити, вимила руки і лице тоді сідала їсти. Привчайте дитину бережно поводитись з цяцьками, з лялькою тощо. Дівчинка, у якої лялька обірвана, і розтріпана, валяється на підлозі, під столом або ліжком, не буде [illegible] обережно поводитись з одягом, і взагалі не буде охайною. А особливу увагу звертайте на поводження з книжками, зошитами та іншим учбовим приладдям.

Поступово привчайте дитину до праці: навчіть її чистити собі одяг і взуття, а потім і гудзика пришити, і щось полатати або зашити. Хлопчики й дівчатка шкільного віку можуть уже дещо й матері допомогти. Доручивши ту чи іншу роботу вимагайте ретельного і своєчасного виконання, цим ви виховаєте почуття відповідальности за виконання своїх обов[illegible] акуратно й сумлінно повинні виконуватися учбові завдання. Допо[illegible] в цих випадках

трібне до школи краще приготувати звечора.

Перед сном треба вмитися і почистити зуби. Одяг, черевики й панчішки завжди класти на одному місці, щоб вранці не шукати.

Може дехто скаже: "Все це нам усім давним давно відомо, все це дрібниці!" Так, всі ми це давно знаємо, але, на жаль, не всі звертаємо належну увагу на ці "дрібниці", або робимо це не систематично. Часто доводиться спостерігати: мати сварить дитину за неохайність і наказує: "Гляди мені! Ще раз кинеш отак книжку, не шануватимеш одяг, буде тобі!" А через день, книжка знов валяється під столом, пальто на ліжку, а хусточка або шапка на підлозі, а мати ніби й не помічає, підніме сама, а дитині нічого не скаже. А там, десь за тиждень, знов свариться, а іноді й ударить дитину. Або, дитина не послухала - мати сварить і карає, а вдруге не звертає на це уваги ще й посміється. А то ще й таке буває: мати сварить дитину за неслухняність, а батько захищає. Таке виховання, звичайно дає лише від"ємні наслідки. Давши наказ, повсякчасно, без крику, але настирливо вимагайте його точного виконання, поки дитина не звикне і не буде так робити сама по собі. Цілком зрозуміло, що величезне значення має також власний приклад батьків, ну і, звичайно, хатнє оточення. За правильне і розумне виховання ваші діти будуть вам завжди дякувати.

Є. С.

---оооОоооо---

ф"о"ф"о"ф"о"ф"о"ф"о"ф"о"ф"о"ф"о"ф"о"ф"о"ф"о"ф"о"ф"о"ф"о"ф"о"ф"о"ф"о"ф
о"ф"о"ф"о"ф"о"ф"о"ф"о"ф"о"ф"о"ф"о"ф"о"ф"о"ф"о"ф"о"ф"о"ф"о"ф"о"ф"о"ф"о"ф

СОНЯЧНИЙ РАНОК.

Минула довга непогода...
Сміється ранок золотий,
І в повній чар красі своїй
Встає обновлена природа.

У непогоді затяжній -
Болотом вкритими шляхами
Ми йдемо довгими роками,
Містичних сповнені надій.

Чи діждемося ми кінця,
Коли мине ця завірюха
І благодать Святого Духа
Зійде у стомлені серця?

Чи стане сил перетерпіть
Життя тривалу непогоду -
Щоб щастя день свого народу
З палким чуттям благословить.

Б. Л.

ПОРАДИ МОЛОДИМ МАТЕРЯМ.

(Продовження)

Проф. Д-р медицини П.

6. Добре пров1трюй хату де має спати дитина. не клади дитину у своє л1жко або у л1жко друго1 доросло1 дитини. Не вкривай дитину одежою, а т1льки спец1яльно для цього призначеною ковдрою. Не затулюй л1жко дитини зо вс1х бок1в, дай в1льний приплив пов1тря до л1жка. Забороняй д1тям спати накривши ковдрою голову. Щоранку перев1трюй пост1ль.

7. Не бий дитини, а особливо бережись бити 11 по голов1, скубти вуха, штовхати в груди, спину, жив1т. Не с1пай дитину за руки. Все це може покал1чити дитину на все життя, викликати серйозн1 захворювання.

Утримайся кричати на дитину. Привчай дитину до слухняности не б1йкою, а авторитетним словом. Не сварись, не лайся при дитин1, це впливає на 11 нервову систему 1 псує 11 характер.

8. Бережи дитину в1д заразливих захворювань. Май для дитини окремий посуд. Не дозволяй, щоб дитина ходила до мешкань де є хвор1. Зокрема стережись, щоб твоя дитина не заразилась туберкульозою. Пам"ятай, що д1ти надзвичайно вразлив1 до туберкульози 1 переносять це захворювання дуже кепсько. Пам"ятай, що д1ти хвор1 на заразлив1 хвороби: к1р, шкарлятина, дифтер1я, в1спа, кашлюк тощо повинн1 бути 1зольован1 в1д здорових д1тей.

9. Доглядай, щоб твоя дитина не бавилась сво1ми статтовими органами. Д1ти дуже часто хвор1ють на онан1зм. Пам"ятай, що онан1зм поступово знищує т1ло 1 псих1ку дитини. Разом з л1карем вживай вс1х заход1в, щоб в1дучити дитину в1д онан1зму.

10. Загартовуй дитину. Одягай 11 зимою тепло, щоб захистити в1д холоду, але не кутай 11 занадто. Вл1тку, навесн1, ос1нню дитину одягай в1дпов1дно погод1. Привчай дитину до холодно1 води, св1жого пов1тря. Привчай 11 обтирати все т1ло водою ул1тку й узимку.

Змалку дитина мусить привчатись до ф1зкультури, треба трен1рувати 11 т1ло.

У ЗДОРОВОМУ Т1Л1- ЗДОРОВИЙ ДУХ!

Здорове т1ло 1 здоровий дух - це передумова, що з твоє1 д дитини виросте гарний син чи донька Укра1ни.

---oooФФФooo---

МАЙБУТН1Й МАТЕР1.

Ваг1тн1сть є природнє ф1з1олог1чне явище. Ваг1тн1сть не є хвороба 1 ваг1тна ж1нка мусить вести й дал1 звичайний спос1б життя, якщо це життя було нормальним до ваг1тности.

З другого боку дитина в лон1 матер1 накладає на орган1зм матер1 певн1 обов"язки та ставить певн1 вимоги. Тому мусимо соб1 уяснити, як має поводитися ваг1тна ж1нка, щоби у не1 народилась здорова дитина - наш цв1т, наше майбутнє.

Ж1нка, що звикла до ф1зично1 прац1, працюй дал1. Тод1 перенесеш пологи легко й скоро. Не п1дн1май великих тягар1в. Осо-

135

УКРАЇНКА

Видає жіноча організація табору.

Ганновер,1946 р.

Ч. 2 -3.

+++

СПІВЕЦЬ ЖІНОЧОЇ ДОЛІ

Сто тридцять два роки тому (9. березня 1814) в с. Кирилівці на Київщині, в бідній хатині селянина-кріпака Григорія Шевченка народився хлопчик Тарас. Серед неволі, тьми, тьми і праці проходять дитячі роки майбутнього поета - пророка українського народу.

„У тій хатині, у раю, я бачив пекло. Там неволя, робота тяжкая, ніколи і помолитись не дають" - розказує пізніше поет про своє дитинство. Замучена тяжкою роботою на панщині та злиднями, ще молодою умирає Тарасова мати. Батько одружився вдруге, і малий Тарасик зазнає багато лиха від лихої мачухи. Через два роки помер на панщині і батько поета. Зоставшись круглою сиротою, Тарасик іде тинятись по світу, шукаючи собі вчителя-маляра, бо мав великий хист і бажання вчитись малювати, і, нарешті, пан забирає його в двір і примушує собі служити. Тут живеться Тарасові, як і іншим кріпакам, дуже тяжко, довелось і різок на стайні покоштувати... Разом з панською челяддю Тарас потрапляє до Петербургу. Тут він випадково знайомиться з українським художником Сошенком, через нього знайомиться з поетом Жуковським, з художником Брюловим та з іншими. Ці кращі люди того часу зацікавилися талановитим юнаком, викупили його з неволі і допомогли йому здобути освіту. Скинувши ярмо кріпацтва, Шевченко з запалом учиться в Академії малярства і багато працює, здобуваючи собі загальну освіту. В цей час починається його поетична діяльність, 1840 року виходить перша збірка його поезій „Кобзар" і на рік пізніше поема „Гайдамаки". Ці перші твори визначають Шевченка, як великого національного поета України, співця поневоленого українського народу. 1844 року, закінчивши Академію, Шевченко повертається до рідного краю, де люди стогнуть в кріпацьких кайданах. Народне лихо болюче вражає серце поета, і він гнівно картає ворогів України, які мучать її синів, і кличе народ до нещадної боротьби за визволення.

Особливо гостро вражає чутливе серце великого Кобзаря доля найбільше пригнобленої частини українського народу - доля української жінки-кріпачки, бо вона несе подвійнийхрест страждання: вона страждає за себе і за своїх близьких. Ще дитиною бачив поет страждання своєї любої матері, що її „ще молодою у могилу нужда та праця уложила", та любимої сестри, яку змучила й зарані постаріла тяжка праця. І великий поет назавжди зберігає у своєму серці образ страдалиці-матері і в своїх творах оспівує жінок-українок, які вражають нас високою чистотою і красою своєї душі.

Дівчину, героїню Шевченкових творів не можна спокусити

багатством,вона кохає того, кого вибере серце, і кохає вірно, самовіддано,як кохає багата титарівна Оксана бідного сироту попихача Ярему ("Гайдамаки"). А красуня Ярина з поеми "Невільник" понад 5 років чекає на повернення з війська свого нареченого Степана, відмовляючи усім сватам. Нарешті Степан повертається, але ... сліпим...та Ярина кохає його ще більше, одружується з ним і своїм коханням створює йому щасливе життя. Центральну місце серед жіночих образів Шевченкових творів займає величавий, глибоко зворушуючий образ жінки-матері.

"У нашім раї на землі
Нічого кращого немає,
Як тая мати молодая
З своїм дитяточком малим" –

Так змальовує поет щастя матері,яка ходить "гордіше самої цариці", якій здається,що все село дивилося тільки на її дитину. Але мати, – героїня Шевченкових творів, – кріпачка, поневолена істота, і тому не може довго втішатися материнським щастям... Материнство несе їй великі страждання. Вона не може доглянути і нагодувати дитину, бо мусить усі свої сили віддавати на панську роботу, і "опухла дитина від голоду мре, а мати пшеницю на панщині жне".

Та цього не досить...виростає дитина, син або дочка та не на втіху,а на люте горе матері... Гарна дочка паде в око паничеві, якомусь з панських посіпак і... "покриткою шкандибає попід тином" на сором собі і батькам...

А сина єдину надію старої матері-вдови, кують у кайдани і везуть на далеку Московщину, служити й загинути у війську. І залишається нещасна мати однісінька в холодній хаті, плаче гірко,виглядаючи свого коханого синочка,а іноді й божеволіє з горя.

"... І цеглину муштру,то лає,
то годує,як дитину,
і сином називає".

І нарешті помирає десь під тином,не діждавшись любої дитини.(Поема "Сова").Не менш зворушливі образи подано в поемі "Наймичка","Відьма","Мар"яна" та в інш.Всіх їх характеризує висока,свята материнська любов і всі вони терплять великі страждання бо живуть на поневоленій Україні.

Але героїні Шевченка не завжди коряться своїй лихій долі... Вони вміють і помститися своїм лютим ворогам,як Марина та її мати, що підпалили вночі панський будинок, в якому й погоріли всі пани всі пани. Так відплатила Марина панському управителю-німцю за те, що він віддав її молодого ще чоловіка в москалі,а її забрав до себе. Перебуваючи на чужині,засланий в далекі Оренбурзькі степи поет мріє про рідний край, тужить за рідними. Тяжке життя на засланні підриває його здоров"я, і 1857 року він повертається з заслання хворим. Його мрія – одружитися і дожити віку на рідній Україні, серед близьких людей не здійснилася. Тяжка хвороба звела поета в могилу 1861 року 10. березня.

Український народ шанує його пам"ять,вивчає його твори і вчиться з них боротися за кращу долю своєї Батьківщини.Українські жінки шанують і люблять твори великого національного поета, знаходячи в них відображення своїх найкращих, най-

святіших почуттів. Шевченкові героїні близькі й зрозумілі нам, бо й ми переживаємо їх радощі, а ще більше їх горе...

А тому і творець цих чудових жіночих образів, співець жіночої долі – Тарас Григорович Шевченко – вічно житиме в серцях українських жінок.

-====-

Л Е С Я   У К Р А Ї Н К А

25.2.1871–1.8.1913 року.

"Від часу Шевченківського " Поховайте та вставайте", Україна не чула такого сильного, гарячого поетичного слова, як із уст цієї слабосилої хворої дівчини"–так оцінює творчість Лесі Українки великий український поет, учений і громадський діяч Іван Франко. І дійсно, твори Лесі Українки визначаються своєю художньою красою, просякнуті щирою любов"ю до рідного краю та палким закликом до боротьби за його визволення. Високий художній та ідейний рівень її творчости ставить Лесю Українку поруч з такимивелитами нашої поезії, як Т.Шевченко та І.Франко.

Справжнє ім"я та дівоче прізвище Лесі Українки – Лариса Косач. Народилася вона 25.2. 1871 р. в м. Звягелі (Новгород – Волинську) на Волині, в сім"ї урядовця. Виховання та освіту одержала дома, під керівництвом своєї матері, відомої української письменниці Олени Пчілки.

Надзвичайно здібна й талановита дівчина вперто працює над своєю освітою всупереч тяжкій хворобі, що з 11–12 років отруює її життя. Страшна хвороба (туберкульоз кости) вкорінюється все більше і приносить з собою нелюдські страждання. Але Леся Українка змалку виявляє велику силу духа, вона переборює страшні страждання, впертой наполегливо вчиться і здобуває собі гарну освіту. Досить згадати, що крім української, російської та польської мов, вона досконало володіла французькою, англійською, італьянською та німецькою мовами. Одночасно, з молодих уже років, Л.Українка бере активну участь в громадському та політичному житті України, віддаючи всі свої сили, свій видатний талант на боротьбу за національне та соціяльне визволення України.

Ще дитиною, з дванадцяти років, починає Л.Українка писати свої поетичні твори. В двадцять років вона видає першу збірку своїх поезій "На крилах пісень".

В своїх чудових поезіях Леся Українка змальовує яскраві картини поневолення "темної ночі", яка всіх "скрила під чорні широкії крила", коли "все спить, як в могилі", і одночасно гаряче вітає початок національного відродження українського народу, закликаючи його до впертої праці на користь Рідного Краю.

> –Вставай, хто живий, в кого думка повстала,
> Година для праці настала!
> Не бійся досвітньої мли,
> Досвітній огонь засвіти,
> Коли ще зоря не заграла".

Тяжко хвора, змагаючись за своє життя, славетна поетка ні на хвилину не складає зброї, гартує цю "ясну зброю" – палке поетичне слово, будить поснулих, кличе до боротьби, намагається викликати палку ненависть до гнобителів.

"О,може б не було життя ~~таке нещасне,~~
Коли б вогонь ненависти не гас!" - ~~витукує вона в одно~~му з своїх віршів. З великою скорботою говорить Леся про тяжку долю свого народу:"Ми навіть власної не маєм хати", і далі:
"Народ наш,мов дитя сліпеє зроду,
Ніколи світа сонця не видав,
За ворогів іде в огонь і в воду
Катам своїх поводирів віддав".

Але вона не лише боліє над безсиллям і поневоленням українського народу, вона гаряче закликає до визвольної боротьби:

" Нехай же ми раби,невільники продажні,
Без сорому,без чести,хай же так,
А хто ж були ті вояки одважні,
Що їх зібрав під прапор свій Спартак?"

Цими словами поетка закликає український народ наслідувати приклад рабів у стародавньому Римі,які під прапором раба-гладіатора Спартака змагалися за своє визволення.

Ні фізичні,ні моральні страждання не могли зламати сильного духу поетки-борця. В своїх численних поезіях силою яскравих художніх образів вона будить національне почуття українського народу, гартує його свідомість,веде до бою за кращу долю України.

Але жахлива хвороба не спала і дедалі завдавала все більші страждання великій поетці. За порадою лікарів мусить вона місяці і роки жити далеко від рідного краю, в Египті,Італії, на Кавказі; та й там вона мріє лише про Україну,живе й творить для неї:

"І все таки до тебе думка лине,
Мій занепащений,нещасний краю,
Як я тебе згадаю,
У грудях серце з туги, з жалю гине",

говорить вона в одному з віршів,написаних на чужині. І тяжка хвороба нарешті перемогла... 1.8.1913 р. не стало нашої великої поетки... Вона померла в розквіті свого творчого таланту,на 42 році свого життя,яке вона повністю віддала боротьбі за кращу долю свого краю.

Лесі Українки не стало,але залишилася її творча спадщина. Кожне слово її надхнених творів промовляє до нас і відзивається в наших серцях. Особливо живо відчуваємо ми всю велич і красу поетичного слова Лесі,перебуваючи тепер на чужині, далеко від рідного,коханого краю. Повні незламної віри в краще майбутнє,її чудові поезії знаходять у нас живий відгук. Бо ми теж хочемо "крізь сльози сміятись", ми теж хочемо "без надії таки сподіватись" і вірити,що й для нас ще настане "весела весна". І разом з нею ми теж можемо сказати:

"Берімось краще до роботи,
Змагаймось за нове життя!"

Схилімо ж голови перед її світлою героїчною постаттю.Хай її мужнє життя національного поета-борця буде для кожного з нас зразком мужности,героїзму,упертої наполегливости в роботі на користь нашого Рідного Краю.

НА ШЕВЧЕНКОВІ РОКОВИНИ.

Колись нашу рідну хату
Темрява вкривала,
А чужа,сусідська хата
Світлами сіяла.
Багатіла чужа хата,
Лиха там не знали, -
Туди й наші українці
Дари доношали.
Та минав Ти,наш Кобзарю,
Чужії пороги,
Орав свою вбогу ниву,
Рідні перелоги.
Гомоніла твоя кобза
Гучною струною,
В кожнім серці відбивалась
Чистою луною.
Спочиваєш Ти,наш батьку,
Тихо в домовині,
Та збудила Твоя пісня
Думки на Вкраїні.
Хай же промінь Твоїх думок
Поміж нами сяє, -
"Вогню іскри великого"
Повік не згасає!
Щоб між нами не вгасало
Проміння величне,
Ти "поставив на сторожі"
Слово Твоє вічне.
Ми,як Ти,минати будем
Чужії пороги,
Орать будем ниви,
Рідні перелоги.

Л е с я У к р а ї н к а:

-======-

С И М В О Л М И Р У Й Є Д Н А Н Н Я.

Одна з клітин Об"єднаних Народів звернулася до всіх жінок світу з закликом допомогти у праці над побудовою миру.

Заклик цей свідчить не лише про важливу ролю жінки в житті народів але разом із тим є визнанням жертвенної праці жінок в часі війни.

Офіційно харитативна,опікунча праця жінок сконцетрувалася головно у Червоному хресті. Це є загально відома річ. Тут слід згадати про ту н е з н а н у ж і н к у,що,наражаючись на страшну небезпеку,пробіралась за кільчасті дроти до перших боєвих ліній і несла сердечний усміх бадьорости та милосердя раненим і занепалим на дусі. Не хто інший,а саме жінка, пані Елеонора Рузвелт,перша піднесла голос в обороні мільйонів політичних еміґрантів,тієї найбільш упосліджженої верстви повоєнного світу. Саме ця шляхотна жінка нагадала демократичному світові,що видача політичних еміґрантів,чи,скажемо,всіх, хто не хоче повертатися на рідну землю через те,що не мириться з

політичним режимом,який панував до війни чи запанував нині, суперечило б не тільки засадам Демократії,а й елементарним принципам людяности. Тож і нині ніхто інший,як саме жінка,принесла людям,що почали були вже зневірятися в перемозі Справедливости той самий усміх бадьорости,яким вона підтримувала ще недавно ранених на фронті.

Не забуваймо,що в цю історичну хвилю боротьби за всесвітній мир і щастя людини очі всього світу звертаються до жінки - символу миру й єднання.

В січні ц.р. в Лондоні померла видатна англійська 73-х річна жінка п. Елеонора Ретсбон.

Світ втратив щирого захисника всіх знедолених. Все своє життя ця жінка присвятила обороні прав нещасних людей. Походить вона зі старої ланкаширської родини. Вже предки її широко відомі своїми традиціями в доброчинності та участі в громадському житті. Батько її брав участь в заснуванню університету в Ліверпулі і довгі роки був депутатом парляменту.

З молодих літ покійна стає на захист працюючих. Вона була перша жінка - член міської ради Ліверпуля від 1909 до 1934 р. Всім відома її участь в заснуванні факультету соціяльних наук при ліверпульському університеті,де вона працювала як доцент і належала до Ради університету. З 1929 р. її обирають,як представницю університетів,до парламенту.

Довгі роки вона невтомно бореться,добиваючись реформ в умовах праці робітників,допомоги вдовам і сиротам. Одначе вся її діяльність- не була спокійною філантропією. Завжди з великим темпераментом в промовах, в друкованих роботах вона обороняє свої ідеї. Всі,кого доля скривдила, знаходили у неї співчуття й допомогу.Політичні полонені,біженці та вигнанці з усіх країн,старі,хворі,жінки,діти,все переслідувані люди всіх національностей - знаходили в її особі захист. Влучно називали її навіть "европейське сумління". Недоля жінок цілого світу особливо її турбувала. Так,напр. вона вивчає тяжкі умови життя жінок в Індії,на місці та пише про це книжку.

До останніх днів свого життя боролася вона за здійснення своїх мрій. Майже завжди вона добивалася успіхів. Її тріумфом було прийняття законопроєкту,внесеного нею,про додаткову допомогу родині на дітей, з другої дитини починаючи, що має видаватися щотижня не батькові,а матері. Вже хвора,у візочку переживала вона у парляменті це сповнення її давньої мети.

І вже навіть два дні після її смерти з"явилася стаття за її підписом з гарячим закликом всіх на допомогу голодуючій Европі.

Раптова смерть перервала це видатне і героїчне життя. Страдники і пригнічені цілого світу втратили свого невтомного захисника в той мент,коли це їм найбільш потрібно.

Вся світова громадськість віддає останню шану небіжці.

Ми теж схиляємо голови з пошаною та сумом!

Л.З.

-====-

о. С е м е н.

ВЕЛИЧНЕ ПІСЛАННИЦТВО МАТЕРІ.

1. Г і д н і с т ь М а т е р і.

Слово "мама" велике і святе слово! Слово мама - це перше слово на устах малої дитини в колисці й останнє слово старого на смертній постелі.

При згадці про маму серце наше м"якне, з очей сльози виступають. Мама - це щось таке величнє, святе, шановане, поважане, а рівночасно ніжне, миле, солодке, любе, що й тяжко словами висказати, годі те описати.

Життя людині дає з благословення Божого мати. Таким чином бути матір"ю значить бути помічницею самого Бога у чудодійному ділі сотворення та співробітницею у Його великому ділі у - держання світу. Тому гідність матері є частиною Божої гідности. Не диво, що у всіх часах у всіх народів шановано матір все і всюди дуже високо. Навіть у деяких поганських старовинних народів пишалась мати великою пошаною.

Ще й до нині заховалися в Атенах частини старогрецької святині "ерехтейон", яка замітна власне тим, що не стовпи держать дах святині, а постаті жінок, т. зв. "каріятиди".

Тим способом хотіли старовинні греки зазначити, що жінка-мати є творцем-носієм найбільших цінностей для Бога та народу.

Ще більшої пошани дізнає мати у християнському світі.

А це головно тому, що Син Божий, Ісус Христос, вибирає собі матір"ю жінку-людину та Її, повну любови та чеснот, поставив усім матерям, як зразок до наслідування.

Пречиста Марія-Вифлиємська Божа Мати своє Дитятко до серця пригортала, перед проклятим Іродом у лісі ховала, у далекий Египет утікала. І там, як Мати-Скитальниця, на чужині між ворожими людьми тяжко на хліб заробляла, Ісуса годувала. Тяжке горе переносила, щоби тільки Дитя - цей найдорожчий скарб охоронити, зберегти, виховати, щоб опісля на святу службу Народові віддати. І коли Христос, як Месія-Учитель між народом ходив, нав - чав, чуда творив, а народ Його своїм царем називав, квіти під ноги сипав, килимами дорогу стелив "Осанна, осанна Сину Давидовому" кричав - тоді Мати Марія в укриттю проживала, слави ані похвали не бажала, навіть не признавалась, що Вона Мати Царя Месії. Але коли на Ісуса замість корони терновий вінець укладали із тяжким хрестом на Голготу проводили, тоді лише Марія наче зі землі виринає, дорогу Йому заступає, своїм Сином Його називає. Коли на Голготі всі Ісуса страха ради покидають, від Нього відрікаються, утікають, ховаються, то Мати під хрестом осталась та тяжкий біль і журбу в своєму серці перенесла як геройка.

Оце взірцем було і має зостатись вічно для жінки-матері. Цей взір ушляхотнює материнство до найвищих меж та самопосвяти.

В серце християнської матері вложив Господь стільки любови, стільки духа посвяти та пожертви задля дитини, що це робить її просто геройкою - особливо всюди там, де йде про рятування здоровля чи життя дитини.

Та чи в силі зчислити тут ті сльози, що їх мати так часто проливає при постелі недужої дитини, чи ті невиспані ночі, чи ті труди й невигоди, повні геройського самозречення?

А скільки тих матерей життя своє дало для рятування дітвй своїх!

От один із тисячних прикладів: в гірській околиці Північної Італії захопила сніговиця в дорозі одну матір з двома нелітніми дітьми. Стративши дорогу,блукала вона до вечера. А вве чері,коли діти,здавалось, ось-ось позамерзають зі студені, подклалась мати до землі,розіпняла свою одежу та пригорнула дітей до свого теплого тіла й люблячого серця,щоб їх таким чином розігріти. І вранці знайшли люди матір з дітьми. Діти не позамерзали,найшли при своїй люблячій матінці настільки тепла й захисту,що це їх охоронило від студеної смерти. А мати замерзла!..

Високу пошану супроти матері зберіг з діда-прадіда у свойому серці й наш український нарід. У своїх приповідках,піснях і думах висказує та виспівує він велику відданість та похвалу тих безіменних трурениць,що наче: „чайка-небога вивела діток своїх при битій дорозі..."

„У кого мати рідненька - у того сорочка біленька й голівка гладенька" - мовить наш народ.

„Й тільки в світі правди,що рідная мати..."

Любов матері до своїх дітей виспівує наш народ у піснях, де мати з туги за сином перекидається у ластівку,вона зозулею прилітає до своєї одруженої дочки, - вона тільки й думає про неї й долю її відгадує:

„Вийшла стара мати в Дунай воду брати,
Стала своїй доні квітку пізнавати,
Ой чи ти лежала, чи ти хорувала,
Що твоя квіточка в Дунаю зів'яла".

А як не стане матері між живими,тоді смуток і горе залягають серце дитини:

„Намалюю матір
Матір іспом'яну,
Назад обернуся
Сльозами заллюся".

Пошана матері - це запорука будучого щастя - долі дитини.

„Син,що матір поважає
Ніде марно не пропадає,
Його матчина молитва з дна моря виймає,
Від смертного гріха душу викупляє".

А,не дай Боже, проклін матері:

„Хуртовину на морі знімає,
Човен грішного сина розбиває..."

(Далі буде).

РОБОТА БЛОКОВИХ КОМІТЕТІВ.

В кінці лютого цього року в кожному блоці обранс Блокові Жіночі Комітети. Комітет складається з таких осіб: голови, заступника голови і секретаря та двох кандидатів.

Головним завданням цих Комітетів має бути найбільша опіка жінками,дітьми,старими людьми,інвалідами,хворими і т.д. Щодня о 3. годині голова такого Комітету має години прийому у місКоляр за таким розкладом: У понеділок 1. та 2. блоки,у вівторок 3. та 4.,у середу 5,6 та 11. блоки,у четвер 7. та 8. блоки, у п'ятницю 9 та 10. блоки. На час своїх годин прийому,голова блокового Комітету мусить мати відповідні заяви від членів свого блоку,записати усі важливі прохання,що впливатимуть від

даного блоку і тоді у свої години прийому буде полагоджувати їз в бюро УНРРА. Отже Жіночому Комітетові кожного блоку треба добре знати своїх членів,їхні потреби й старатись полагоджувати їх. Треба знати всіх вагітних жінок і піклуватись,щоби вони вчасно одержали належне їм на дітей,організувати допомогу, чи дати пораду молодій матері і т.д.

Для самотних юнаків та старих людей обов"язком є допомогти їм організувати латання білизни.

Треба не забувати також і дітей як з боку матеріяльної опіки,так і з боку виховання.

Тепер кожен блок має кімнату розваги і там жінки,у згоді з комендантом блоку,можуть організувати спільне читання книжок: Письменні прочитають малописьменним,для дітей можна організувати читання казок у певні дні й години на тижні. Треба виявити дітей,що не ходять до школи,дізнатись причини й добитись щоб усі діти ходили до школи.

Для малописьменних жінок можна організувати навчання [illegible],хоч тричі на тиждень як і організувати навчання чужих мов:англійської,французької,німецької чи еспанської. Треба виявити здібних дівчат і хлопців та допомогти їм вступити у відповідні гуртки,студії чи майстерні. Треба придбати бібліотеку, дещо купити,дещо зібрати у своєму блоці. Необхідно організувати лекції для молодих матерей,для жінок взагалі на теми,як літературні,так і медичні.

Крім того, Жіночі Комітети кожного блоку повинні поставити якнайкраще санітарну роботу в блоці,щоб чергові жінки виконували свої обов'язки якнайкраще.

Само життя висуне цілий ряд питань в кожному Блоковому Комітетові й їх треба буде налагоджувати. Правління жіночої організації буде завжди допомагати Блоковим Комітетам розгорнути у себе роботу,як порадою так і безпосередньою працею. Для зв'язку з Блоковими Комітетами Правління влаштовуватиме щотижня або раз на два тижні поширені збори Правління разом з членами Блокових Комітетів і гуртом обговорювати спільну справу.

Станьмо ж до праці й допомоги своїм же людям,організуймо спільними силами взаємодопомогу тут на чужині!

ШЕВЧЕНКОВІ ДНІ В ТАБОРІ.

В дні пам'яти Т.Г.Шевченка в нашому таборі відбулося кілька урочистих вечорів,присвячених Великому Поетові.Жінки нашого табору прикрасили сцену,де стояв портрет Т.Г.Шевченка українськими килимами,плахтами та рушниками. Дістали багато зелених дерев і квітів та уквітчали портрет. Через те,що заля табору не може вмістити усіх таборян,святкова комісія ухвалила перевести свята з 7. по 11. березня включно. Жінки мали також свій день для вшанування Т.Г.Шевченка. Силами самих жінок були організовані деклямації,співи й зачитано реферат про життя й творчість поета. Кілька жінок продеклямували вірші поета й заспівали пісні,Т.Г.Шевченка. Але найкращим номером програму були дитячі п'єски з дитинства Поета,які показали жінкам наші діти. Цей розділ програму дуже сподобався жінкам й вони приняли його дуже тепло. Треба щиро відмітити,що діти таки майстерно грали.

Народня школа також вшанувала пам'ять нашого поета. Діти деклямували вірші Шевченка,співаль пісень на слова Поета й ставили невеличкі п'єски з дитячих років Тараса.

Для учнів гімназії,шоферських курсів та інших наш улюблений ансамбль художньо виконав свою програму,так як і на 2-х вечорах дл таборян. Добре й майстерно виконані пісні й інсценізації нашого ансамблю тепер,як і завжди підняли наш настрій для дальшої праці. Бо після їхніх пісень скоріше забудеш те, що є у тебе важкого. Ми,жінки,особливо пишаємось і тішимось з пісень нашої артистки-жінки п.М. Грасо,яка так майстерно співала й грала у ці дні.

-=====-

До редакції жіночого журналу табору ім. Лисенка.

Прохаю через Ваш журнал висловити мою щиру подяку жіночій організації табору та особисто п.п. Сербіненко,Матвіїшиній Софії та проф. д-рові Плющеві В. за піклування та допомогу хворим українцям і білорусам,що лікуються в лікарні Гайде Гаус.

Вибуваючи з лікарні по закінчення лікування,я лишаю в собі самі найприємніші почуття вдячности жіночій організації українок табору та бажаю їй успіхів в корисній для українців громадській праці. Щасти Вам Боже!

11.3.1946 р.
Ганновер.

Василь Фреюк.

П.С. При цьому посилаю 50 марок,які прошу приняти від мене на розбудову Вашого журналу,себто на пресовий фонд.

-======-

Щ О В А Р И Т И

К и д а н е т і с т о (б а р а н ч и к и)

Потрібну кількість муки перемішати з довільною кількістю яєчного порошку (3-4 ложки), посолити до смаку і добре вимішати

Замісити в мисці ложкою так рідко як густа сметана. Місити ложкою доти,аж покажуться в тісті повітряні бульки. Тоді кидати в окріп чайною ложечкою невеличкі подовгасті куснички.

Коли вони сплинуть і закиплять,варити 5 хвилин. Зварені помастити маслом з тертими сухарцями. Подавати гарячі.

-=====-

